ATEITIS

1965
NR. 2

1911 — Ateitis — 1965

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1965 VASARIS — FEBRUARY Nr. 2

TURINYS

Ateitis — Komentarai 33
Algis Norvilas — Laisvės problemos bruožai 35
Birutė Dabušytė — Rudenio takeliais . . 38
Laima Švėgždaitė — Motulės rauda, Nakties sparnai, Vaikystė ir ruduo (eil.) . . 40
Aldona Indreikaitė — Ilgesys (eil.) . . . 40
A. Skirmuntaitė — ...bet ,antra vertus... . . 41
Laima Nainytė — Rašinys 42
Ar einame su laiko dvasia? 44
Nemirtinga proza sendraugių suvažiavime . 45
Nerami dvasia 46
Vox Populi 47
Nuo knygų lentynos 48
J. Šoliūnas — Sportas 49
Nuo rytų iki vakarų 50
Mūsų organizacijoje 55
Kreivos šypsenos 56
Administracija kalba . . . . 4-tas v. psl.

Viršelis — nuotrauka **Vytauto Maželio.**

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Skirmuntas Radvila
Red. nariai: Aušrelė Skirmuntaitė, Jonas Šoliūnas, Rimvydas Šliažas, Elena Bradūnaitė, Milda Pakalniškytė, Antanas Rauchas, Mirga Pakalniškytė, Leonas Valaitis.

★

Redakcijos adresas
"ATEITIS"
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

★

Published monthly, except. July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year
Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

ATEITIS

APSIJUNGIMAS KAM?

Vasario mėnuo mums yra kovos dėl savo krašto laisvės simbolis. To mėnesio — Šešioliktoji — yra visados prisimenama minėjimais. Šituose minėjimuose garbingi žmonės suredaguoja garbingas deklaracijas, jaunesnieji perskaito, o vidutinio amžiaus visuomenės veikėjai surenka aukas laisvinimui. Tai maždaug ir viskas ką atliekame tos dienos "apvaikščiojime". Manytum, kad tai nėra daug, o galbūt net ir per mažai Ypatingai mūsų jaunajai išeivijos kartai. Vis dėlto geriau nei nieko. Bent savęs suraminimui.

Šįmetinį vasario mėnesį mes pradedame su nauju dalyku. Tai apsijungusiu VLIKu (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas). Užtat ir šios Šešioliktosios Dienos minėjimai pasižymėjo nauju elementu; buvo pabrėžiamas VLIKo apsijungimas bei tokio apsijungimo svarba kovoje dėl laisvės.

Kai lietuvių kilmės vaikai, kuriems rūpi Lietuvos laisvė, atlieka nepaprastą žygį, mes visi džiaugiamės. Linksmomis širdimis ir pakilia nuotaika sutikome ir naująjį VLIKo apsijungimą.

Sutartoji vienybė bent panaikins bereikalingus rašinėjimus spaudoje apie tai, kas buvo kaltas dėl buvusio susiskaldymo.

Visdėlto, dėl to apsijungimo turime ir tam tikrų rezervų. Pirmiausiai apsijungimas primena uniformą, vienodumą viskam; būdui ir priemonėms kovoje bei pasitikėjimą vienu, bet ne keliais kovos veiksniais. Apsijungimas dažnai gali mus užmigdyti pasitenkinimo miegu ir sukelti apatiją, jei naujas bendras veiksnys ir toliau terašys tik deklaracijas, bet neieškos naujų kelių laisvinimo kovose.

Mums yra žinoma, kad anais laikais VLIKas suskilo, arba buvo neapsijungęs, ir dėl tam tikrų asmeniškumo priežasčių. Principiniai nebuvo jokių didelių nesutarimų dėl laisvinimo kovos. Ir visdėlto truko net keliolika metų kol buvo pašalintos mažos kliūtys, neleidžiančios bendrai kovoti dėl tautos laisvės.

Mes esame patenkinti naujojo VLIKo naujomis deklaracijomis. Tačiau esmėje mes nematome daug skirtumo tarp buvusių ir dabartinių priemonių kovos baruose.

Esame linkę naujumą suprasti kitaip. Jei yra naujas organas, tikimės ir didesnių darbų. Jei deklaruojama vienybė — tikimės ne uniforminio pasireiškimo popierizme, bet priemonėse tos kovos vedime. Mes abejojame vienybe, kuri save gaubia deklaratyviniu apsijungimu, bet neieško naujų kelių.

Jaunimui kova dėl laisvės ir darbas dėl lietuvybės yra daugiau nei deklaracija ar minėjimų surengimas. Jaunimui kova reiškia darbą, kuriame ir jis dalyvauja, o lietuvybė — dirva, kurioje jis auga savam, kad ir toliuose paskendusiam, kraštui. Štai ko laukia ir tikisi jaunimas iš apsijungusio VLIKo.

SAVANORIAI PIETŲ AMERIKAI

Prieš kiek laiko rašėme apie tėvų jėzuitų keltą mintį steigti lietuvišką Peace Corps padėti Pietų Amerikos lietuvių jaunimui. Daugiau detalių apie projektą neturime, bet tikimės, kad mintis bus įgyvendinta.

Manytume, kad JAV Peace Corps patirtimi galėtume pasinaudoti. Neužteks apeliavimų idealistams. Tam, kuris nori apsispręsti važiuoti Pietų Amerikon, kils keli klausimai: koks manęs lauks darbas ten nuvažiavus? ar aš jam pasiruošęs? ar man kas padės pasiruošti? ar grįžus į JAV kas nors padės darbą susirasti? padės į universitetą įstoti studijas tęsti? Jei jaunuolis važiuotų nežinodamas, kaip šitie klausimai bus atsakyti, tai jis parodytų savo naivumą, ne idealizmą.

Tikimės, kad artimoj ateityje daugiau išgirsime apie savanorius Pietų Amerikai: ne vien tik kvietimą, bet ir atsakymą į kylančius klausimus.

NAUJAS VEIKSNYS

New Yorke veikia jau kokius metus LJAL'as, tai Lietuvių Jaunimo Anti-kolonialinė Lyga. Joje dalyvauja būrys gan veiklių jaunų visuomenininkų, kurie norėdami išnaudoti dabartinį pasaulio nusistatymą prieš kolonializmą Lietuvos reikalui, sukūrė šią organizaciją visai sąmoningai kaip politinį ginklą.

Reikalas tokiai organizacijai yra dvejopas. Iš vienos pusės ji galėtų tapti politiniu vardikliu visam lietuviškam jaunimui, kuris palikęs LSS gretas tik sunkiai jungiasi į tradicinį lietuvių politinį gyvenimą, nes visdėlto svetur, Amerikoj, subrendusiam penkiolikos partijų spektras yra nesuvokiamas.

Siekiant jaunimo vienybės veikloje, reikėtų pabrėžti tos vienybės pagrindą, kurį kiekvienas lietuvis galės pripažinti, tai bendras reikalas, tai kova už Lietuvos laisvės atstatymą. Ideologiniai skirtumai liks ir toliau jaunimo gretose, tačiau šiuo atveju jie nesvarbūs ir neaktualūs.

Antra priežastis tokiai organizacijai yra tai, kad ji, sujungdama čia mokslus baigusį jaunimą, gal sugebės įnešti naują vėją į mūsų politinę sceną, nes gal jis truputį geriau susipažinęs su Amerikos politinio gyvenimo papročiais, neieškos tiek tuščių gestų iš valdančiųjų, bet realios, kad ir kuklios, naudos.

Jaunimas turi vilties, jis turi pasiryžimo, tai parodo lygos įsteigimas, ir jis sveikintinas vien dėl to, kad pagaliau kas nors iš jaunimo sukruto.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO BIBLIOTEKA

"LAIŠKAI LIETUVIAMS"

Buvome jums žadėję pranešti, kada Vaclovo Kleizos paskaita apie pasauliečių apaštalavimą bus atspausdinta "Laiškai Lietuviams". Ją rasite sausio numeryje, kuris ir taip vertas jūsų dėmesio. Anksčiau žurnale buvo pradėtas pokalbis apie moters vaidmenį ryšium su Betty Friedan knyga "The Feminine Mystique". Šiame numeryje Saulė Palubinskienė klausimui pateikia naujų įžvalgų straipsnyje "Talentą užkasti — ne auka, o savimeilė".

POKALBIAI SU KATALIKŲ BAŽNYČIA

Sausio 19 World Council of Churches centrinis komitetas po savo posėdžio Enugu, Nigerijoj, pranešė, kad yra sudaroma aštuonių žmonių komisija, kuri periodiškai susitiks su Katalikų Bažnyčios atstovais kalbėtis krikščionių vienybės klausimais. Tai bus pats pirmasis pastovaus pobūdžio pokalbis tarp katalikų ir protestantų bažnyčių nuo reformacijos laikų.

World Council of Churches atstovauja 214 protestantų, anglikonų ir ortodoksų bažnyčių 80 valstybių ribose. Naujajai darbo komisijai nėra skirta tartis dėl krikščionių susijungimo — norima, kad ji svarstytų darbus, kuriuos galėtų kartu dirbti visi krikščionys. Tokie darbai būtų: šalpa, ekumeninės studijos, užjūrių misijos. Manoma, kad komisija bandys išlyginti trintį dėl mišrių vedybų ir atsivertimų ieškojimo.

Dėl tokios komisijos įsteigimo jau buvo kalbamasi su Vatikanu nuo praeitų metų vasaros. Vatikaną atstovavo vyskupas Jan Willenbrands, o WCC — šveicaras teologas dr. Lukas Vischer, kuris dalyvauja kaip stebėtojas Bažnyčios Susirinkime.

Tikimasi, kad vienas iš pirmųjų naujosios komisijos darbo rezultatų bus pasikeitimas ambasadoriais tarp Vatikano ir World Council of Churches būstinės Genevoje.

RAMYBĖ ŽEMĖJE

Vasario 18-20 dienomis, New Yorke rinkosi eilė pasaulio vadų ir mąstytojų nagrinėti galimybes taikos įgyvendinimui, Popiežiaus Jono XXIII enciklikos **Pacem in Terris** kontekste. Tai neeilinis susirinkimas, nes šioje konvokacijoje gyvai reiškėsi JAV viceprezidentas Humphrey, Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant, Tarptautinio Teismo teisėjas Sir Muhammed Zafrulla Khan, ekonomistė ir rašytoja Barbara Ward, senatorius William Fulbright, JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose Adlai Stevenson, garsus anglas istorikas Arnold Toynbee, ir eilė aukštų valdžios pareigūnų iš Anglijos, Japonijos, Afrikos Pietų Amerikos ir net Sovietų Sąjungos.

Ši taikos klausimu konvokacija buvo suorganizuota Demokratinių Institucijų Studijų Centro su Johnson Foundation, Racine, Wis., pagalba. **Pacem in Terris** buvo pasiūlyta kaip pradinis dokumentas diskusijoms, nes ši enciklika rašyta ne vien tik Romos katalikams, bet visiems žmonėms, kurie rūpinasi taikos klausimais.

Kartu su konvokacija yra išleidžiama Demokratinių Institucijų Studijų Centro leidinys, kuriame bus nagrinėjamos centrinės **Pacem in Terris** mintys. Šiame leidinyje straipsniai rašyti, tarp kitų, ir Robert McAfee Brown, Stanfordo Universiteto religijos profesoriaus, Herman J. Muller, biologo, Nobelio premijos laureato, Thomas Merton, trapisto vienuolio, "Seven Storey Mountain" ir "Seeds of Destruction" autoriaus, ir Norman Cousins, **Saturday Review** redaktoriaus. Leidinį galima gauti nemokamai, rašant Box 468, Santa Barbara, California.

ĮVYKIAI ALABAMOJE

Atrodo, kad kartais žmogui niekas neteikia tiek daug džiaugsmo, kaip kitą žmogų kankinti. Tai būtų vienintėlis išaiškinimas įvykiams Selma, Alabama, kuriuos sukėlė toks paprastas negrų noras užsiregistruoti balsavimui. Jiems visokiais būdais buvo trukdoma: vieną dieną išstovėjus eilėje skersgatvyje už teismo rūmų buvo pranešta, kad eilėje negali būti daugiau negu šimtas asmenų. Registratoriai reikalavo, kad balsuotojai būtų konstitucinės teisės žinovai, jei nori gauti teisę balsuoti. Nuolatiniai gąsdinimai, stumdymai, persekiojimai. Už kiekvieną mažmožį — kalėjimas (per kelias savaites suareštuota virš trijų tūkstančių). Vasario 10 dienos popietėj šimtas šešiasdešimt penki vaikai tyliai stovėjo prieš teismo rūmus su plakatais, kuriuose buvo reikalaujama balsavimo teisių negrams. Popietei įpusėjus iš rūmų išžygiavo sheriff Clark su savo padėjėjais, kurie buvo ginkluoti elektrinėm lazdom, naudojamom gyvuliams varyti. Priėję prie vaikų, liepė jį sekti. Vaikai buvo verčiami greitai eiti, protarpiais turėjo bėgti. Atsiliekantieji buvo raginami elektrinėm lazdom. Žygis baigėsi dvi su puse mylios už miesto, kai vaikai verkdami būriu pabėgo į ūkininko kiemą.

Yra gūdus sąskambis tarp šio atsitikimo ir dalykų, kurie aprašomi knygose apie nacių ir sovietų koncentracijos stovyklas. Lieka tik išvada: žiaurumas nėra jokios rasės nei ideologijos monopolis. Kas dar daugiau supurto: vietiniams stebėtojams tas žiaurumas atrodo teisėtas, — jei juos sąžinė ir graužia, tai graužia labai tyliai.

AR TAI IŠMALDA?

Šiaurinio Atlanto pakraščių kraštuose gyvena tik 16 nuošimčių visų žemės gyventojų, tačiau šie 16 nuošimčių sunaudoja 70 nuošimčių visų žemės išteklių. Padėtis primena baudžiavos laikus Lietuvoje; saujelė turtuolių dvarininkų ir gausybė pusbadžių kaimiečių.

Ar šitas faktas neverčia mus kitaip žiūrėti į paramą neturtingiems kraštams? Parama nėra išmalda elgetoms, o perdavimas turto, kuris mums visiems priklauso. Netikslu žiūrėti į pagalbą kaip tik į politinį įrankį, kuriuo atlyginame draugystę, ar nutraukdami nubaudžiame neklaužadas.

Susimąstymas šiuo metu gal ypač prasmingas, nes JAV kongresas svarstys valstybės biudžetą. Taupumo šalininkai visuomet linkę smarkiai apkarpyti sumas užsienio valstybių paramai. Šiais metais tai gali būti nuostolinga, nes administracija pageidauja tik 2.21 bilijonų dolerių užsienio kraštų ekenominei paramai — suma, kuri yra mažiausia iš visų pokario metų. Jokie išsisukinėjimai: parama piktnaudojama, ekonomija nepakeičiama, žmonės pratinami prie išmaldos — nepakeičia paramos reikalo. Trys ketvirčiai žmonių pasaulyje vos išsimaitina. Todėl skaudu, kad valstybės biudžete galime skirti 49 bilijonus dolerių ginklams, o ekonominei paramai tik 2 bilijonus. Ar naivu tikėti, kad ateis laikas, kai santykis bus priešingas?

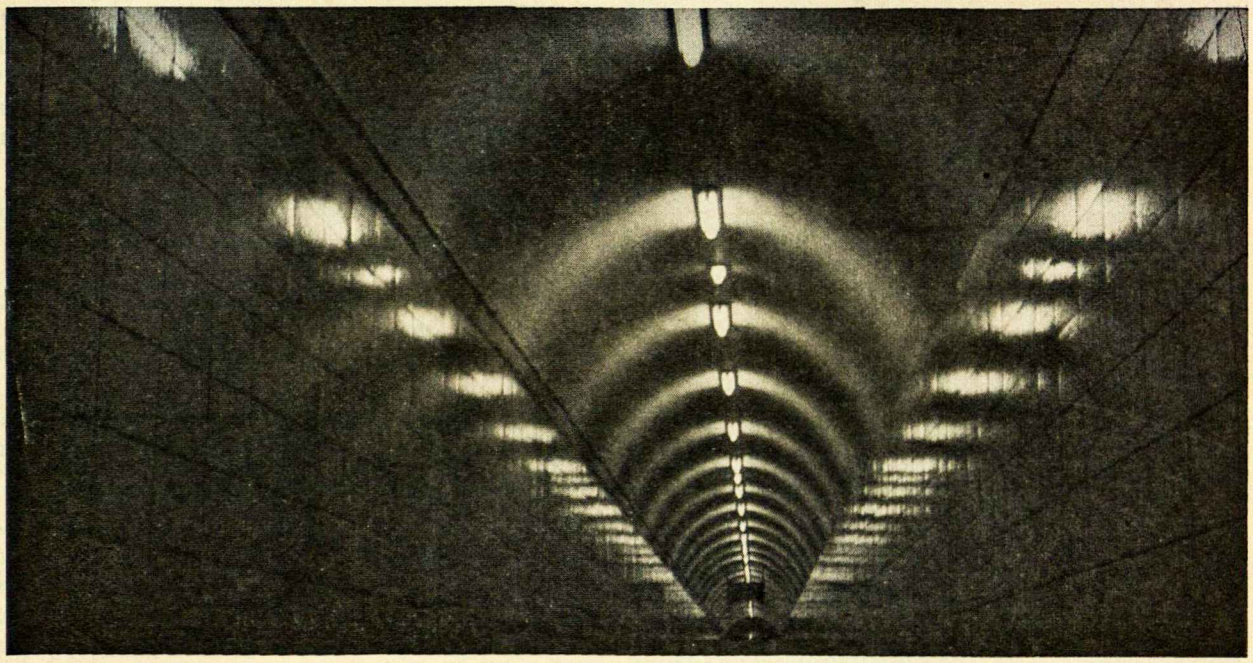

Laisvės problemos bruožai

ALGIS NORVILAS

Praėjusi metinė tema turėjo studentą supažindinti su Visuotinio Bažnyčios Suvažiavimo darbais. O ateinantiems metams numatytas krikščioniškosios laisvės klausimo nagrinėjimas. Perėjimas tarp šių dviejų metinių temų iš karto atrodo gerokai radikalus. Kyla noras sužinoti kodėl tas staigumas? Bet, metus platesnį žvilgsnį, šių temų santykiavimas atsistoja kitoje plotmėje ir tampa aiškesnis. Turint daugiau pažinties su Visuotinio Suvažiavimo darbais, paaiškėja, kad čia radikalumo nėra, o priešingai, kad praėjusių metų tema savyje talpina jungties tašką, kurio praplėtimas išsišakoja į bendrą laisvės problemos klausimą. Šis taškas yra tikėjimo (religijos) laisvės svarstymas Visuotiniam Bažnyčios Suvažiavime. Pats Visuotinis Suvažiavimas byloja išsilaisvinimo tonu, nes vykstąs atsinaujinimas, atsiverdamas aplinkos tikrovei, Bažnyčią išlaisvina pasiekti dabarties žmogų, ir įgalina žmogų atrasti save Bažnyčioje. Bet tikėjimo laisvės svarstymas tiesiogiai iškelia aikštėn laisvės klausimą. Jis yra įvadas, kuris perėjimą iš vienos temos į kitą padaro ne radikaliu, bet prasmingu. Toliau kaip tik ir bus bandoma, pateikiant Visuotinio Bažnyčios Suvažiavimo svarstymus apie tikėjimo laisvę, padaryti įžangą krikščioniškosios laisvės klausimo nagrinėjimui, kartu pristatant kelis laisvės problemos bruožus.

Religinės laisvės deklaracija

Visuotinis Bažnyčios Suvažiavimas tikėjimo laisvės problemą palietė antroje sesijoje. Joje Krikščioniškosios Vienybės Plėtojimo Sekretoriatas pristatė Visuotiniam Suvažiavimui tikėjimo laisvės klausimą kartu su siūloma priimti deklaracija. Bet tada galutinio sprendimo nebuvo sulaukta. Šis tikėjimo laisvės reikalas buvo atidėtas trečiajai sesijai, kuri vyks šį rudenį. Tikimasi, kad joje laisvės klausimas sulauks sprendimo. (**Red.** Paskaita buvo skaityta studentų ateitininkų vasaros stovykloje).

Toliau ir seka Visuotiniam Bažnyčios Suvažiavimui pristatyto dokumento kelios ištraukos. Pradžioje dokumento pateikiamos keturios priežastys, kurios stovi už jo sudarymo. Pirma sakoma, kad šiuo metu reikalinga pasauliui pastatyti teisingą Bažnyčios doktriną apie tikėjimo laisvę bendruomenėje. Antra, Bažnyčia dabartiniam paplitusios tironijos laikotarpyje turi apsaugoti žmogiškojo asmens kilnumą ir jo pagrindines laisves. Trečia, visose pasaulio šalyse randasi skirtingos religijos, tad Bažnyčiai tenka rodyti kelią taikingam sugyvenimui. Ketvirta, nevienas kitatikis atgrąsomas nuo Bažnyčios dėl to, kad įtaria ją esant veidmainiška, nes kur katalikai sudaro mažumą, jie reikalauja religinės laisvės, bet kai sudaro daugumą, jie tos laisvės kitatikiams neduoda. Šį Bažnyčios vaizdą reikia pašalinti.

Po šitų dokumento parašymo priežasčių, pateikiamas išsamus tikėjimo laisvės aptarimas. Šį aptarimą vadinu išsamiu dėl to, kad jis tikėjimo laisvės klausimą visapusiškai paliečia, netik iš teigiamo, bet ir iš neigiamo taško. Pirma pasakoma, kas ta tikėjimo laisvė nėra. Ji nėra religinis indiferentizmas, tai yra, žmogus negali savom nuotaikom spręsti religines problemas be jokio moralinio įsipareigojimo. Tai nėra laicizmas — žmogaus sąžinė nėra laisva ta prasme, kad ji yra atitraukiama nuo bet kokio priklausomumo Dievui. Tikėjimo laisvė nėra ir doktrininis relativizmas, tai yra, laikymas tiesos ir netiesos toje pačioje plotmėje, lyg nebūtų objektyvių tiesos normų. Tikėjimo laisvė teigiama prasme yra asmens galimybė laisvai praktikuoti religinius įsitikinimus pagal są-

žinės diktavimą; ir, neigiamai žvelgiant, tai reiškia nebuvimą išorinės priespaudos asmens santykiavime su Dievu. Tai religinė laisvė implikuoja asmens autonomiją, aišku, ne vidinę, nes vidiniai žmogus nėra atleidžiamas nuo įpareigojimo tikėjimui, bet išorinę, nes jo laisvė yra pažeidžiama, kai tikėjimo reikaluose paklusnumas sąžinės balsui yra apribojamas.

Įgimta teisė laisvei

Po šitokio tikėjimo laisvės aptarimo, dokumente seka du pagrindiniai doktrininiai punktai. Pirma pabrėžiama, kad kiekvienas žmogus turi įgimtą teisę laisvai bendruomenėje praktikuoti savo religiją, pagal asmeninius sąžinės reikalavimus. Giliau pažvelgus į šią tiesą, ją galime aptarti sekančiai. Iš apreiškimo žinome, kad Dievo žodis yra pateikiamas žmogui, kuriam tenka į šį žodį laisvai atsiliepti. Tas atsiliepimas, ar tai Dievo žodžio priėmimas, ar tai atmetimas, yra asmeninio atsakingumo reikalas. Joks žmogus neturi teisės šį atsakingumą apsiimti už kitą, nes žmogus tegali būti atsakingas tik už save. Apsisprendimas už Dievą ar prieš Jį turi būti asmeninis apsisprendimas. Tad joks žmogus, ir ypatingai joks krikščionis, negali kitus prievartauti šio apsiprendimo atžvilgiu, ar tai fiziniai, moraliniai, ar teisiniai. Šitoks veiksmas sulaužytų pagrindinę išganymo plano taisyklę, kuri sako, kad žmogus turi priimti Dievo malonę laisvai, arba ją visiškai atmesti. Dėlto tikėjimo akto teologija įpareigoja krikščionį žvelgti su pagarba į tuos, kurie yra kito tikėjimo.

Antram laisvės klausimo dokumento punkte pristatomos religinės laisvės juridinės pasekmės, būtent, kad pareiga krenta ant kitų bendruomenės žmonių, ir ypatingai ant valstybės, pripažinti šią asmeninę laisvę ir ją praktikoje gerbti. Bet su šita religinės laisvės sąlyga atsiveria viena šito dokumento problema. Mat, žmogaus religija apsireiškia išviršinėm formom. Tad atsiranda pavojus jų praktikavimu pažeisti kitų žmonių teises. Čia kyla jautrus klausimas — valstybės kišimasis į religijos sritį. Jis dabartiniu metu yra įdomiai spaudoje diskutuojamas, bandant surasti tinkamiausią formą darniam tikinčiųjų ir valstybės santykiavimui.

Perskaičius šį dokumentą, iš karto susidaro įspūdis, kad religinės laisvės klausimo apimtis yra labai siaura. Ji liečia tiktai religiją ir neturi bendro su kitokiomis laisvės formomis. Bet, pažvelgus giliau, gaunasi skirtingas vaizdas. Šito dokumento laisvės samprata atitinka skirtingiems laisvės aspektams. Tai yra, kad kiekvienas žmogus turi įgimtą teisę sekti savo sąžinės nurodymus. Kitaip sakant, žmogus yra laisvas tol, kol jis gyvena pagal savo prigimties rodiklį. Šis dokumentas apsiriboja religijos laisve. Bet vartojant tuos pačius pagrindus būtų galima išplėtoti, pavyzdžiui laisvo pokalbio samprata.

Laisvė — tapimas tuo, kas aš esu

Toliau, vartodamas šį krikščionišką laisvės aptarimą, būtent, kad laisvė yra gyvenimas prigimties nurodymais, išplėtosiu kelis laisvės problemos bruožus. Pirma vertėtų iškelti aikštėn ir giliau pagvildenti vieną laisvės bruožą: kad tikra laisvė tegali apsireikšti savo prigimties rodiklio sekimu. Prigimtis esmėje padaro žmogų tokiu, koks jisai yra; o tos prigimties sekimas žmogų padaro žmogumi ne tik buvimo, bet ir gyvenimo plotmėje. Žmogaus laisvė kaip tik ir yra tos savos esmės įgyvendinimas, kitaip tariant, tapimas tuo, kas aš esu Tad galima sakyti, kad išsiplėtojus mūsų žmogiškumui, kartu išsikleidžia ir mūsų laisvė. Bet kartą šį prigimties rodiklį žmogus paneigia, jis tuo pačiu ir pavergiamas. Nes paneigdamas savo prigimtį, jis paneigia savo dvasinį pradą ir atsisuka į daiktų pasaulį, už jį apsispręsdamas.

Šis prigimties paneigimas yra laipsniško pobūdžio. Jis tęsiasi nuo pilnai sąmoningo sprendimo iki automatiško veiksmų vykdymo. Jeigu žmogus šį paneigimą vykdo sąmoningai, tai jo veiksmas jau artinasi nusikaltimui. Bet dažnai tas paneigimas vyksta daugiau ar mažiau nesąmoningai. Žmogus nežino aiškiai, kad jis daro tai, kas jam neleistina, ir dar daugiau, jis nekartą tampa tų veiksmų vergu. Vergu pilna to žodžio prasme, nes juk vergas, Juozo Girniaus žodžiais, kaip tik yra tas, kuris nežino, kad jis yra vergas.

Šitoks vergavimas, kuris mumyse kyla iš nesusipratimo veiksmų atžvilgiu, yra labai dažnas. Čia paliesiu vieną tokį nesusipratimo atvejį. Sakykime, kad studentas mėgsta išgerti: klausimas kodėl jis tokiu mėgėju tapo jam gal visai nekyla. Susimeta draugų kompanija, atsiranda alaus, ir žiūrėk jau kartu su visais gurkšnoja. Kodėl taip yra? Ar tai besitęsiantis jaunų dienų įpratimas? Gal tai gyvenimo frustracijų aptildymas? Bet kokia bebūtų pasinešimo į išgėrimą šaknis, apie ją galima tiek pasakyti, kad dažnai esamas palinkimas gerti kyla spontaniškai pačiam žmogui nesuprantant, kodėl taip atsitinka. Tą patį nežinomą patraukimą matome baliukų vilionėje ir staigiame mašinos spūstelėjime. Žmogus šitose aplinkybėse yra savotiškai užhipnotizuotas, atrodo, lyg kažkas nežinomo jį stumia į tas elgsenos formas.

Pažvelgus giliau, matome, kad žmogus šitose situacijose yra tikras vergas. Vergas visų pirma, kaip anksčiau minėta, dėl to, kad jis savo nelaisvės dažnai nemato ir nesupranta. Antra, daromi veiksmai nėra jo paties valdomi. Jų iškilimas priklauso nuo aplinkos sąlygų. Šitoks žmogus negyvena sąmoningai savo prigimties nurodymais ir kilus kliūčiai jos neįveikia ir neapvaldo, bet aplinka pavergia ir apvaldo patį žmogų.

Laisvė nelaisvėje

Kitas laisvės bruožas susieina su išoriniu laisvės apribojimu. Žmogaus laisvė gali būti kitų ribojama, pavyzdžiui valstybė reikalauja tekalbėti apie partijos liniją. Iš karto atrodo, kad šita išoriniai užmesta nelaisvė, žmogų tikrai pavergia. Tokiam galvojimui tiesos nėra, nes esminiai žmogus, kol jis veda sveiką gyvenimą, tai yra — pagrindiniai vykdo sąžinės diktavimus, lieka laisvas prigimties atžvilgiu. Bet vis dėl to būtų klaidinga manyti, kad išorinis apribojimas žmogaus laivės nesuvaržo: jis laisvę suvaržo, bet neigiama prasme, būtent, žmogui atima sąlygas savo asmenį pilnutiniai realizuoti. Žmogus gal savo elgsena yra laisvas prigimties prasme — jis nėra tapęs vergu sau pačiam, bet jo sąlygos prigimties išsiplėtojimui negali reikštis. Kaikuriose socialinėse sistemose jis net negali vykdyti sąžinės reikalavimų, nes yra pavojus, kad už tai bus likviduotas.

Tiktų aiškiau pasakyti, kad šitoks žmogus nėra vergas. Jis puikiai esamą suvaržymą supranta. Toks žmogus yra belaisvis, nes kaip į narvą uždarytas paukštis jis negali pakilti į pilnesnį savęs realizavimą. Šitoks prigimties

veržlumo uždarymas kenkia pačiam žmogui ir visai bendruomenei.

Nelaisvės utopija

Paskutiniu laiku yra išpopuliarėjęs teoretinis bandymas panaikinti žmogaus laisvę, kuri įdomumo dėliai trumpai pristatysiu. Jis įdomus tuo, kad apima abu diskutuotus laisvės nebuvimo bruožus. Šis bandymas pristato formulę vidinei laisvei panaikinti išorinėm priemonėm. Kitaip sakant, juo norima iš žmogaus padaryti vergą nelaisvėje. Šioji formulė buvo pateikta amerikiečio psichologo Skinner utopinėje knygoje **Walden Two;** knyga susilaukė nemažo atgarsio. Joje autorius stengiasi sukurti tobulą bendruomenę. Jo pagrindinė priemonė tą tikslą pasiekti paimta iš labai paprasto psichologinio principo, būtent veiksmo paskatinimo (angliškai — reinforcement) Tas principas prileidžia, kad jeigu įvykdytą veiksmą seka atitinkamas užmokestis, tas veiksmas eventualiai žmogui taps savas: tad vartojant atitinkamą veiksmo paskatinimo priemonę, galvojama, kad visi žmogaus veiksmai, pradedant nuo pačių pirmutinių ir einant toliau, gali būti kontroliuojami ir suvedami į norimą linkmę. Pavyzdžiui, iš žmogaus norint padaryti muziką, reikia jo muzikines pastangas nuolatos subtiliom formom paskatinti. Šitas žmogus taip vedamas eventualiai turėtų tapti muziku.

Proga išauginti laisvę

Turėtų būti aišku, kodėl pradžioje apibūdindamas šitą sistemą vartojau išsireiškimą "vergas nelaisvėje". Visų pirma šios sistemos žmogus yra belaisvis, nes jis yra kitų iš lauko kontroliuojamas. Jam kiti sudaro veikimo sąlygas. Jis taip pat yra ir vergas, nes tesirenka paskatintą veiksmą, o šie pasirinkimai jam yra akli ir nesuprantami.

Matėme, kad žmogus netenka laisvės dvejopai. Jis jos netenka pamesdamas prigimties jam rodomą kryptį arba varžomas neteisingų išorinių reikalavimų. Šitie laisvės apribojimai randasi mūsų aplinkoje. Kyla klausimas, kaip į jų buvimą žmogus turi reaguoti? Krikščioniška laisvės samprata mums duoda atsakymą. Žmogus tik sekdamas savo prigimtį tegali pakilti į sveikos asmenybės plotmę, ir kol yra likę nesusipratimų mūsų veiksmuose, tol mes negalime save laikyti laisvais žmonėmis. Dar daugiau, žmogus būdamas protaujantis individas yra įpareigotas sąmoningai apvaldyti savo veiksmus, įdedant juos į teisingas formas. Jis turi dėti visas pastangas save atrasti savoje prigimtyje. Čia ir yra tikras krikščioniškos laisvės realizavimas, tai yra kartu ir savęs realizavimas į pilnutinį žmogų. Vartojant konkretų pavyzdį, sakykim gėrimą, gal psichologas dažnai atras priežastis tokio elgesio, bet tik individas tegali šitą palinkimą pašalinti. Tik jis vienas tegali sukaupti jėgas ir nustatyti sau ribas, kurias pasiryžta neperžengti. Tik jis vienas tegali įžvelgti faktą, kad gerdamas jis tėra vergas, ir kad pergalė teateis jam save nusigalint ir palenkiant prigimties reikalavimams.

Sutrauktai galima sakyti, kad krikščioniškoji laisvė žmogui leidžia būti tikru žmogumi, nes palenkia asmenį sekti prigimties nurodymus, ir duoda galimybę realizuoti savo asmenybę, nes skatina žmogų išplėtoti savo potencialą.

Mūsų laikotarpyje yra atsivėrus daug didesnė galimybė išsilaisvinti nuo išorinių varžtų. Dabarties žmogus,

apvaldęs medžiagos pasaulį, gali pilniau atsiduoti savos asmenybės ugdymui. Bet tuo pačiu, ši žmogaus didesnė laisvė taip pat atitinkamai įgauna didesnę atsakomybės dimensiją. Mums yra labai svarbu šį faktą įsidėmėti, būtent, kad gaudami progos savo laisvę išauginti, mes turime ta proga ir pasinaudoti.

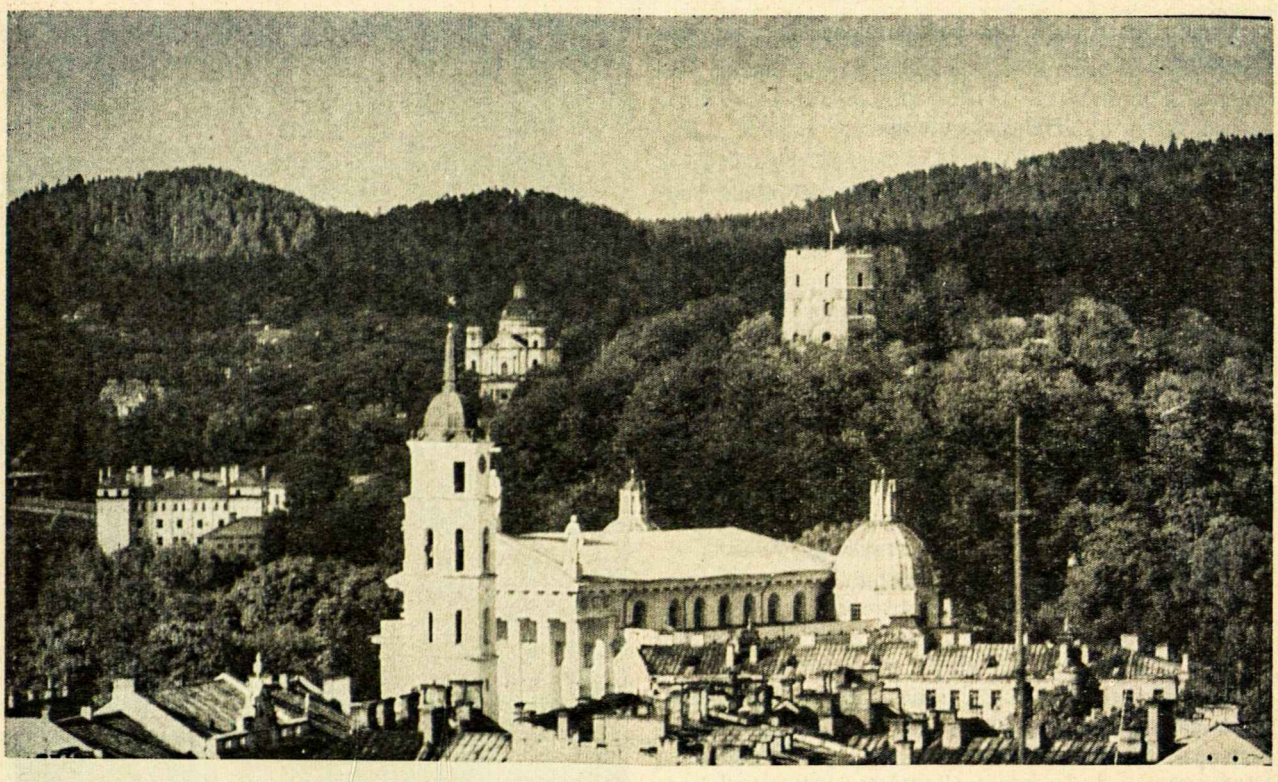

Rudenio Takeliais

BIRUTĖ DABUŠYTĖ

Už lango ne naktis, bet dar ir ne rytas. Sunkus, skaidrėjantis melsvumas. Jis veržiasi į kraują, teka gyslomis, jaudina širdį. Kažkokia netikra, lūkuriuojanti tyla. Minkštais žingsniais sėlina rytas.

Į kriauklę laša vanduo. Reikia atsikelti ir stipriau užsukti čiaupą. Bet taip nesinori išlįsti iš šilto patalo. O tas emaliuotas skambėjimas! Tegul skamba. Dar vistiek ne rytas... bet ir ne naktis. Mėlynas tingėjimas...

Gatvėje po pirmųjų mašinų ratais sudunda nebylus asfaltas, vedantis tolyn į melsvą miglą. Kaip gerai, kad niekur nereikia eiti, niekur nereikia važiuoti. Kaip gerai, kad ir čia niekas neateis...

Vienišos mėlynos naktys, prisotintos emaliuoto skambėjimo (dažnai pamirštu gerai užsukti čiaupą) ir lūkuriuojančios tylos, uždarytos virtuvėje; mėlyni sapnai, pakvipę bulijonų ir garnyrų kvapu... Kaip dažnai tokiomis naktimis mane vilioja nebylus asfaltas, nors žinau, kad niekur nereikia eiti. Ir vis tik, kai rytas mėlynus dažus pakeis bespalviais, aš išeisiu pasivaikščioti rudenio takeliais...

* * *

Kokia tyliai rimta ir tuščia Neries pakrantė! Vėjas švelniai galinėjasi su srauniu vandeniu, bet nugali tik pakraščius, pašiaušdamas juos. Ir vanduo pakraštyje primena skaidrias vaiko garbanėles, kedenamas mylinčių motinos pirštų...

Po kojomis miesto panorama — tas nuostabus paveikslas. Raudoni stogai ir gelsvai rausvi klevų plėmai. Čia žolė dar žalia. Skurdžius mėlynus žiedelius saulėje šildo cikorijos. Kai kur dar žydi vieniša pienė ir pavėlavęs dobilas. Žiogai energingai liaupsina vasarą, nors taip aštriai kvepia rudeniu.

Vaiskioje šviesoje virpėdami blizga drebulių lapai. Jie žali. Drebulės labiausiai mėgsta šviesą ir ilgiausiai mėgaujasi ja. Skraido baltas, vienišas drugelis, tarpais nutūpdamas ant sauso stiebelio pasišildyti saulėje. Pušys, iškėlę didingus skėčius stovi ramios ir, rodos, visai abejingos metų laikams.

Koks ramus lengvumas!

Šv. Onos bažnyčios gotika grakšti ir lengva tarp rudenio spalvų. Pavasariais ji per daug ryški savo raudonumu, o dabar sudaro vientisą, rimtą toną su klevų garbanomis.

Iš viršaus Šv. Jono bažnyčios bokštas atrodo daug grakštesnis, jo pilkumas gražus rudenį.

Miestas gyvas. Juodos langų akys ir raudonos stogų kepurės. Tik nė vieno lango nėra mano...

Smėlėtas takelis rangosi žemyn, žemyn. Kiek daug pėdų slepia jo gelsva nugara! Kvepia drebulės. Miesto panorama keičiasi su kiekvienu žingsniu: ryškėja, didėja. Gražu. Atrodo, būtų beprasmiška talpinti tą grožį į drobę ar objektyvą. Vieną kartą išvydus viską gyva akimi, to vaizdo negali atstoti paveikslai ar nuotraukos. Niekas, turbūt, nepajėgs užfiksuoti to judraus sustingimo, tos ūžiančios tylos, milijonų akimirkų, kurios kiekviena skirtinga. Niekas. Bet vis vilios ir vilios tas beprasmiškas noras viską surinkti ir sudėti į drobę.

Gedimino kalnas — tikra rudeninė puokštė. Pavasarį jis pirmas sužaliuoja — rudenį pirmas pagelsta.

Juosdama masyvią katedrą, skuba į Neries glėbį Vilnelė, tokia optimistiška, tokia dinamiška ir tokia pastovi — lyg gyvenimas.

O takelis veda žemyn, žemyn.

Greitai akys atsirems į artimiausius pastatus, greitai įsiliesiu į skubančią minią. Ir niekas nežinos, kad aš pabėgau į save ankstų rytą rudenio takeliais...

Prisėsiu mažam saulės kvadratėlyje po sena tuopa, pasigrožėsiu dar Neryje nuskendusia pakrante su gyvais ir negyvais daiktais. O paskui grįšiu į savo kasdienybę, į vienišas naktis ir emaliuotą vandens skambėjimą mėlyno ryto širdyje, kol vėl nepašauks nebylus asfaltas ir viliojа horizontai. Tada vėl paliksiu virtuvėje nusibodusias savo dienas, uždarysiu sapnus, svajones ir eisiu, eisiu, eisiu — — — —

Žydra masė teliuškuojasi į pakrantės akmenis, pasakodama apie rudenio liūdesį. Ankstyvas žvejys viduryje upės atkakliai mosikuoja meškere. Tokia iškalbinga jo tamsi figūra žydro vandens fone! Jis atrodo toks vienišas, toks atkakliai pastovus judančioje upėje, lyg būtų tos upės dalis, neatskiriama, neišaiškinama.

Mes dviese: aš ir žvejas. Ir vis tik aš labai viena.

Miestas dar snūduriuoja prieš didelę darbo dieną. Viskas dvelkia ramybe ir rudeniška tyla. Snaudžia Šv. Petro ir Povilo bažnyčios bokštai, apkaišyti spalvotomis klevų puokštėmis. Liūdnas, rimtas barokas...

Bet štai iš debesėlių glėbio išsiveržia saulė ir viskas atgyja. Tūkstančiai saulės zuikučių vandens paviršiuje vejasi greitakoję srovę. Ir žvejas dabar gaudo ne žuvis, o saulės spindulių rytinį virpesį. Eisiu toliau atgijusiais rudenio takeliais...

Uosiai lėtai varvina rudeninį vašką. Einu uosių alėja aukštyn, aukštyn į kalną. Mano rudenio takelis padengtas ryškiu kilimu. Nematomi audėjų pirštai kiekvieną lapelį išmaudo rudeninės saulės vonioje ir įvairiaspalvį jį lėtai nuleidžia žemėn. Lapeliai prieš mirtį šnabžda minorišką rudenio maldą...

Po kojomis miesto panorama — tas nuostabus paveikslas.. Raudoni stogai ir gelsvai rausvi klevų plėmai. Čia žolė dar žalia. Skurdžius mėlynus žiedelius saulėje šildo cikorijos.. Kai kur dar žydi vieniša pienė ir pavėlavęs dobilas. Žiogai energingai liaupsina vasarą, nors taip aštriai kvepia rudeniu.

Vaiskioje šviesoje virpėdami blizga drebulių lapai. Jie žali. Drebulės labiausiai mėgsta šviesą ir ilgiausiai mėgaujasi ja. Skraido baltas, vienišas drugelis, tarpais nutūpdamas ant sauso stiebelio pasišildyti saulėje. Pušys, iškėlę didingus skėčius, stovi ramios ir, rodos, abejingos metų laikams..

Koks ramus lengvumas!

Šv. Onos bažnyčios gotika grakšti ir lengva tarp rudenio spalvų. Pavasariais ji per daug ryški savo raudonumu, o dabar sudaro vientisą, rimtą toną su klevų garbanomis.

Iš viršaus Šv. Jono bažnyčios bokštas atrodo daug grakštesnis, jo pilkumas gražus rudenį.

Miestas gyvas. Juodos langų akys ir raudonos stogų kepurės. Tik nė vieno lango nėra mano...

Smėlėtas takelis rangosi žemyn, žemyn Kiek daug pėdų slepia jo gelsva nugara! Kvepia drebulės. Miesto panorama keičiasi su kiekvienu žingsniu: ryškėja, didėja. Gražu. Atrodo, būtų beprasmiška talpinti tą grožį į drobę ar objektyvą. Vieną kartą išvydus viską gyva akimi, to vaizdo negali atstoti paveikslai ar nuotraukos. Niekas, tur būt, nepajėgs užfiksuoti to judraus sustingimo,, tos ūžiančios tylos, milijonų akimirkų, kurios kiekviena skirtinga. Niekas. Bet vis vilios ir vilios tas beprasmiškas noras viską surinkti ir sudėti į drobę.

(tęsinys 55 psl.)

eilėraščiai

MOTULĖS RAUDA

Buvo jie trys,
Jau nėra nei vieno;
Tik pilki šešėliai,
Suraityti iš plieno.

Ten trys kryžiai,
Stovi ant kapo,
Ten trys broliai,
Partizanais tapo.

Matos, kad pušys,
Suklaupusios meldžias —
O šaltas vėjas į
Langą vis beldžias.

Girdisi kaip eglė,
Palinkusi ošia,

Girdisi kaip rauda,
Motulė kapuose.

Laima Švėgždaitė

NAKTIES SPARNAI

Naktis ne juoda,
Bet spalva amžinos tuštybės.
Lengvas vėjelis nepučia,
Bet kabo pusiausvyras ir dreba.
Gesinanti, sijojanti šiluma,
Ramiai mane dusina.
Viskas tylu,
Viskas išblyškę.
Tiktai balti debesys,
Skrenda vėjuotais sparnais...

Laima Švėgždaitė

ILGESYS

Keliauju per pasaulį.
Aš visur daug matau.
Bet man kažko vis trūksta
Ko noriu, nežinau.

Girdžiu dainas jaunystės,
Man liūdna, nesmagu,
Kad svetimos tėvynės
Mielas dainas girdžiu.

Aš vieną dieną grįšiu,
Kur linksma ir smagu.
Aš ten dainuot galėsiu
Po Lietuvos dangum.

Aldona Indreikaitė

VAIKYSTĖ IR RUDUO

Vaike ar tu verki,
Kam miškas meta lapus?
Lapus, tai kaip turtus šio
pasaulio,
Tu su savo jaunais jausmais
užjauti, ar tikrai?
Ah! Bet kai širdis pradės jau
senti,
Ji pripras prie šaltesnių
regėjimų,
Viens po kito, ir nei neatsidusi,
Nors ir visi pasaulio lapai ten
nuvys.
Bet jei verksi, tai žinosi ir
kodėl,
Bet nesvarbu, vaike, vardas:
Skausmo šaltiniai visi tie patys,
Nors nei burna, nei protas
neišreiškė,
Tą ką širdis girdėjo — dvasia
žinojo.
Tai yra kančia, kuriai gimei...
Tu tik už save čia aimanuoji!

Laima Švėgždaitė

... bet,

Prasideda gavėnia — atgailos metas. Paprasčiausia turbūt yra į atgailą žiūrėti kaip į rūpestį dėl praeities, kaip į reikalą atsilyginti už nuodėmingą gyvenimą. Tačiau tai tik dalis. Graikų kalboje, kurią naudojo jaunoji Bažnyčia, atgaila yra **metanoia** — "širdies pakeitimas", atsivertimas. Atgaila tad neturi reikšti sąskaitų suvedimo, bet grįžimą į gyvenimą, naujo gyvenimo džiaugsmingą prisiėmimą. Į tai mus kviečia pati gavėnios liturgija, kuri iš visų bažnytinių metų laikų yra pati vientisiausia ir iš vienos savaitės į kitą veda mus nuo gailesčio iki džiaugsmingo laukimo. Nieko taip netrokšta žmogus, kaip pakeisti savo gyvenimą, ir gavėnios metas ateina jam priminti, kad jis tai gali, numesdamas seną rūbą ir apsivilkdamas Kristų.

— — —

Time žurnalas atspausdino platų reportažą apie Amerikos paauglių jaunuolių gyvenimą, ypač daug dėmesio skirdamas mokslo ir mokyklos vaidmeniui jų amžiui. Kada mūsų laikais visuomenės susidomėjimas šia beaugančia karta yra ir taip didelis, gaila, kad **Time**, pretenduodamas skaitytojams suteikti savo reporterių įžvalgas, daugiau pasako apie save kaip žurnalą, negu atskleidžia jaunuolių gyvenimą. Teigiama, kad mūsų dienų jaunuoliai pralenkia visas kitas amžiaus grupes ne tik savo sofistikacija — menu gyventi, bet ir savo mokslinių žinių gausumu ir tikslumu.

Paskaičius kyla vienas kitas klausimas. Pirmiausia, žinoma, neaišku, kodėl **Time** nori visuomenę klaidinti skaitytojui čia pat ateina mintis: kodėl tie jaunuoliai, kuriuos aš pažįstu, mokau ar dirbu, nei kiek nepanašūs į **Time** atrinktuosius? Faktas yra, kad gyvenimo meno jiems kaip tik labiausiai ir trūksta — jie jo ieško įvairiais galimais būdais. Ir suaugęs privalo jaunuolių atžvilgiu galbūt ne tiek pasigėrėjimą, su tam tikra pavydo priemaiša, reikšti, kiek neužmiršti, kad jaunuoliai tik mokosi gyventi. Suaugęs nėra tik didelis jaunuolis, priešingai — vaikas turi tapti suaugusiu. Kadangi tu jau tuo keliu anksčiau praėjęs esi, turi ir jiems padėti tuo keliu eiti, ne jų pasitenkinimą savimi didinti.

Sakyti gimnazistui, kad jam pateikiamos naujausios mokslo žinios, irgi toli gražu tiesos. Mechanikoje jis mažiau žino, negu Galileo, matematikoje jo žinios tesiekia septynioliktąjį šimtmetį, literatūroje jis dar tik pirmą kartą išgirsta dalykus: rašytojai jam tėra tik pavardės, veikalai tėra pavadinimai. Ir visa tai labai natūralu, nes jie dar tik mokosi galvoti. Bet laimingi tie moksleiviai,, kurie nors neatitinkantys **Time** įsivaizduojamiems, žino kiek mažai jie žino ir jaučia kiek mažai jie yra gyvenę — jų galbūt kitokia ir ateitis.

— — —

Prieš kelis mėnesius beskaitant **Atlantic** įstrigo mintis, kuri atkartota **Time** reportaže: mokslinės žinios taip greitai keičiasi, kad kiekvienu metu turimas mokslas po trumpo laiko pasidaro nebenaudingas, atgyvenęs. Klausimas nėra akademinis, nes mūsų tarpe irgi gana dažnai kalbama: duokit mums šiame krašte auklėtų pedagogų specialistų, pažįstančių šio krašto jaunimą — Lietuvoje buvęs mokytojas netinka lituanistinei mokyklai, vyresnio amžiaus žmogus netinka moksleiviams globoti — Europos pedagogika atgyvenusi, mums reikia naujos, moksliškos, paskutinių metų modelio.

Nesvarbu, kad tai skamba labai pažangiai, bet šiame pasakyme yra tiesiog permatoma klaida. Mokslas žengia priekin ne griaudamas, bet statydamas. Naujam atradimui reikalingos senosios žinios, ką nors naujo sužinoję, jų nemetame į šiukšlyną. Priešingai, naujumas nevisada reiškia aukštesnę kokybę — gimnazijos mokinys šaltai priima svetima kalba skaitymų knygą, prikimštą pasikalbėjimų apie sprausminius lėktuvus, o perskaitęs Goethes "Fausto" ištrauką, nustemba, kad šis prieš daug metų parašytas veikalas jam taip suprantamai kalba apie tai, kas yra žmogus.

Ar negalime to paties pasakyti ir mokytojų klausimu? Ne technika padaro mokytoją, bet jo pajėgumas suprasti vaiką ir vaikui perduoti žinias. Todėl baikime kalbėti, lyg kad mokytojai būtų gaminami fabrike.

— — —

Visdėlto, ar yra gera bandyti į Vasario 16 įjungti ir Mindaugo vainikavimo sukakties minėjimą, kaip yra daug kur siūloma? Suprantama, kodėl tai daroma — norima viešai iškelti ir pabrėžti Lietuvos valstybinės tradicijos senumą. Bet Vasario 16 turi labai pagrįstą teisę būti tuo, kas ji yra — jos priežastis aiškus istorinis įvykis, kuris pats už save kalba. Tuo tarpu, dirbtinai duoti turinį šventei kažin ar įmanoma. Pažiūrėkime į savo šventes — dirbtinai sukurta Tautos Šventė taip niekad ir neprigijo, nors ją ir buvo norėta įvilkti panašia istorine mistika. Nedarykime to iš Vasario 16 — bandydami ją apkrauti visokiom kitom reikšmėm, ar neišblukinsim jos kaip šventės? Tuo tarpu galbūt neklysime, pasilikdami prie jos dabartinio tikrojo turinio, kuris stiprus ir aiškus — nuolatinė ir ryžtinga žmogaus kova už laisvę, ką vasario 16 dieną prisimename, kažin ar ne labiau kalba mūsų laikams, mūsų kartoms, negu senovė arba galybė?

— — —

Jokiu būdu nestatant lygties "rekolekcijos — sielos išganymas", negalima būtų pasakyti, kad uždaros rekolekcijos būtų beprasmis dalykas. Chicagietės turės progą dalyvauti uždarose rekolekcijose balandžio 30, kurias praves tėvas K. Trimakas, SJ. Mintis bus taikoma universitetą jau baigusioms, savo gyvenimo darbą dirbančioms jaunoms moterims. Pavasario metu rekolekcijos ypač vilioja, nes tai laikas kai ir taip jau greitas gyvenimo tempas dar pagreitėja, o tuo tarpu atbundanti gamta kviečia atsipalaiduoti nuo išdraikytų kiekvienos dienos detalių, pro jas į amžinybę pažvelgti.

A. Skirmuntaitė

antra vertus, ...

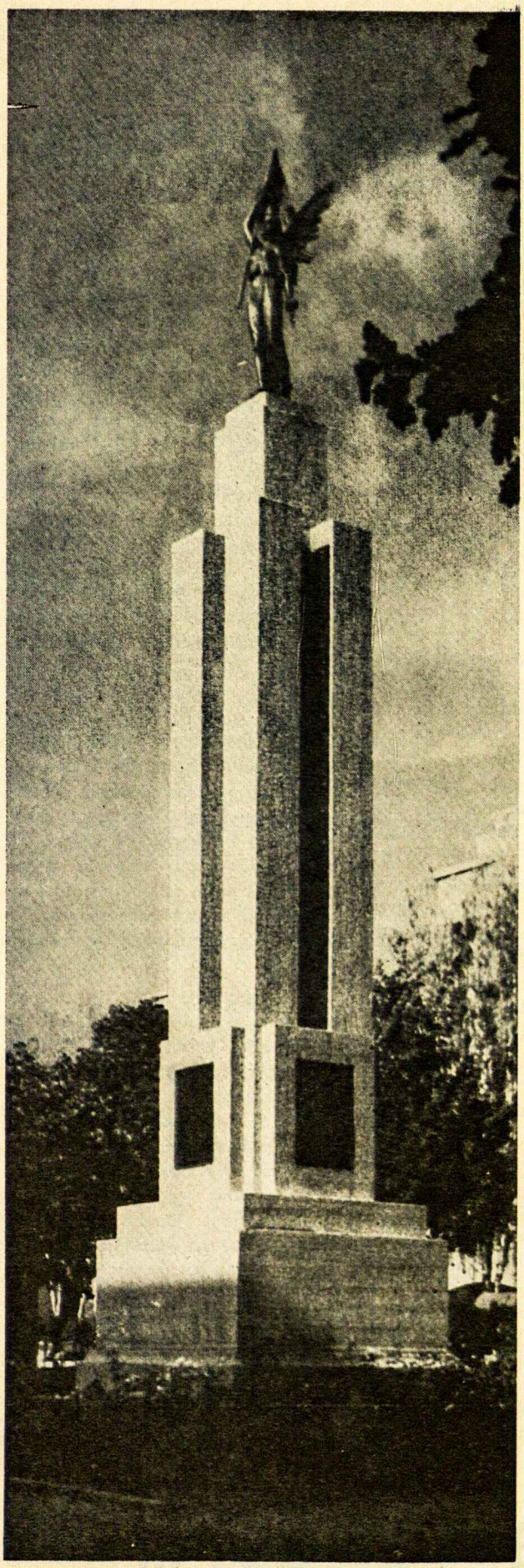

rašinys

LAIMA NAINYTĖ

Atsisėdau rašyti rašinį, rašinys turėjo būti parašytas šiam šeštadieniui. Nežinojau nuo ko pradėti, ir dar tokia tema užduota, "Ką vasario šešioliktoji reiškia man". Ir taip suku galvą ir kitaip suku, bet niekaip nežinau kaip pradėti. Pagaliau nutariau eiti pasiklausti vyresniojo brolio. Nuėjau prie jo kambario durų ir beldžiuosi.

"Ei, Romai! Atidaryk".

"Nu vištelka, kas dabar?" klausia jis.

"Žinai, Romai, man mokykloje uždavė tokią nelabai įdomią temą aprašyti, "Ką vasario šešioliktoji reiškia man'," atsakiau jam.

"Kodėl tu gavai tą temą, o ne kas kitas?" teiraujasi Romas.

"Kam klausi tokį kvailą klausimą, visi klasėje turi rašyti. Bet, ar tu galėtum man ką nors papasakoti apie tai?" prašau aš gražiai.

"Laima", jisai atsakė, "tu labai gerai žinai, kad man tokios temos neįdomios. Atsimeni, gimnazijoje vos vos perėjau kursą".

"Ot žioplys, jau beveik baigiąs universitetą ir net į tokį lengvą klausimą negali atsakyti", galvoju aš. Bet balsiai tik atsakiau:

"Durnium gimei ir durnium mirsi", ir išbėgau iš kambario.

Užsivilkau paltą ir išėjau į lauką. Lauke buvo šalta, veidai pradėjo šalti ir kojų pirštai stingti. Bet vistiek einu takeliu ir galvoju. Ar kai ir aš būsiu vyresnė, ar aš irgi nieko nežinosiu apie tautos istoriją? Ne, niekuomet, tuo momentu nutariau, kad aš tokia kaip Romas niekada nebūsiu. Staiga kilo kita mintis, juk senelis turėtų daug ką žinoti, nes jisai buvo Lietuvoje tuo metu. Įbėgau pro duris ir šaukiu.

"Seneli, seneli".

"Ko tau reikia, Laimute", silpnu balsu jisai paklausė.

"O, tai jūs čia", atsakiau aš, "žinote, man iki šeštadienio reikia parašyti rašinį apie vasario šešioliktąją. Galvojau, ar jūs man negalėsite padėti?"

"Taip, brangioji", atsakė jisai. "Atsimenu tuos senus ir sunkius laikus. Šitaip buvo..."

Ilgą laiką mudu kalbėjome, pagaliau mama pašaukė vakarienės. Atsisėdus prie stalo aš prabilau.

"Mama, ar tu žinai, kokie sunkūs..."

"Ei, Laima, duok druskos", pusbrolis įsiterpė.

"Liudai, prašau netrukdyk, kai aš ką nors pasakoju, supranti?" rūsčiai atsiliepiau.

"Nu, kaip aš ten pasakojau, aha, atsimenu. Senelis man pasakojo, kad kai karas pasibaigė, visa Europa norėjo ramesnio gyvenimo, bet svarbiausiai jie troško laisvės. Ar nebuvo džiugu, kai Amerikos prezidentas paskelbė, kad visos tautos turi teisę būti laisvos? Ir..."

"Laimut, nenoriu tavęs nutraukti, bet kodėl tu sriubos nevalgai", paklausė sesuo.

"Rūta, tu savo sriubą valgyk, nematau, kad mano sriuba būtų į ledą pavirtusi", piktai atkirtau seseriai.

Tėvelis nutarė įsiterpti į mūsų ginčus.

"Na, jau gana, Laima, po vakarienės, kai indai bus suplauti, tai tada nueisim į šeimos kambarį ir galėsi mums visiems papasakoti ką šiandien išgirdai apie vasario 16".

"Gerai, tėveli", atsakiau. Kreipdamasi į mamą, klausiu:

"Ar man reikės indus plauti?"

Romas atsakė už mamą: "Na kaipgi, niekas kitas neplaus".

O mama tik galvą linktelėjo.

Po vakarienės, beplaudama indus, galvoju. Turiu daug žinių, bet ar mokėsiu parašyti taip, kad gaučiau penketuką? Tuo tarpu Liudas įėjo į virtuvę ir pradėjo plepėti.

"Žinai, Laima, aš turiu gana didelę problemą".

"Oooo", atsakiau aš. "Tu — turi — problemą—?"

"Taip, šiandieną mokykloje mane pačiupo toks vienas kunigas ir prašė, kad aš parašyčiau rašinį. Ir žinai, apie man visai nežinomą dalyką", rimtai atsakė Liudas.

"Nu, kokia ta nežinoma tema", teiraujuosi aš.

"Vasario... 16-toji", atsakė į klausimą.

"Ot bernas, prie stalo nutarėm, kad kai aš suplausiu indus, tai visi susirinksim į šeimos kambarį ir aš papasakosiu ką žinau... Baigiau... Eime!"

Šeimos kambaryje visi jau buvo susirinkę. Patogiai atsisėdau ir klausiu:

"Kiek aš jau jums papasakojau —"

Romas sakė, kad paskutinis žodis buvo, kai Amerikos prezidentas pasakė, kad visos tautos turi būti laisvos.

"A hmmm. Dabar prisimenu. Po to paskelbimo vokiečiai nenorėjo leisti lietuviams savarankiškai valdytis. Nežiūrint tos priespaudos, lietuviai patriotai 1917 metais sušaukė atstovų suvažiavimą ir tada buvo išrinkta Lietuvos Valstybės Taryba. Man rodos, pirmininkas buvo Lietuvos prezidentas Antanas Smetona", ir aš klausiančiomis akimis pasižiūrėjau į senelį.

"Taip, Laimute, gerai ir įdomiai pasakoji", pagyrė senelis.

Ir aš toliau kalbu.

"Vokiečiai labai norėjo, kad lietuviai pasakytų, kad Lietuva yra prijungiama prie Vokietijos. Nors lietuviai buvo labai vokiečių spaudžiami, bet Lietuvos Valstybės Taryba 1918 metų vasario 16 dieną paskelbė, kad Lietuva yra nepriklausoma valstybė. Šitą nepriklausomybės aktą pasirašė dvidešimt pačių geriausių Lietuvos sūnų. Tik tiek težinau apie šią dieną. Jeigu norėtumėt daugiau žinoti, klauskite senelio".

Senelis atsistojo, atsiduso ir pradėjo kalbėti.

"Viską svarbiausią jinai jau pasakė, tiktai atsiminkite, kad gal aš nesulauksiu, bet jūs melskitės ir laukite kitos vasario 16, kada Lietuva vėl galės būti laisva ir vėl jos trispalvė plėvesuos Gedimino kalne".

Tais žodžiais senelis baigė kalbėti ir nuėjo į miegamąjį, atsisėdo ant lovos ir pradėjo verkti. Turbūt jisai galvojo apie senuosius laikus, kaip Lietuvoje buvo gera, kaip jis norėtų grįžti ten. Graudu jam buvo, kad tokią žymią dieną daugumas jau buvo pamiršę.

Tuo metu Liudas priėjo prie manęs ir padėkojo.

"Ačiū, Laima, dabar galėsiu parašyti rašinį vertą gero pažymio".

Visi nuėjo gulti. Išsiskirstė.

Aš pati nuėjau į miegamąjį, nutariau rašinį rašyti taip, kaip papasakojau ir galvoju, kad gal ir mano rašinys bus vertas penketuko. Su šiomis gražiomis mintimis nuslinkau į sapnų pasaulį.

ar einame su laiko dvasia?

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos suvažiavimas, įvykęs 1964 m. lapkričio mėn. 26-29 d. Clevelando šv. Jurgio parapijos salėje, bandė atsakyti į šį klausimą ir išspręsti kitas veiklos problemas. O tų problemų ir jų sprendėjų atsirado nemažai, kad net laiko diskusijoms pradėjo stigti, bet kada gi jo nestigo mūsų susiėjimuose?

Atstovai ir svečiai pradėjo rinktis Padėkos Dienos vakare registruotis ir atidaryti meno parodos, kurioje su savo kūriniais dalyvavo ateitininkės menininkės Vida Krištolaitytė, Nijolė Vedegytė-Palubinskienė ir Giedrė Žumbakienė.

Jų paveikslai džiugino suvažiavimo dalyvių sielas per visą suvažiavimo laiką, nors parodos dalyvių galėjo būti ir daugiau — salėje vietos apsčiai. Poetas Kazys Bradūnas, pakviestas Clevelando Ateities Klubo pirmininko P. Tito, trumpu žodžiu atidarė dailės parodą ir pagyrė Clevelando visuomenę ir sendraugius ateitininkus už meno parodoms skiriamą dėmesį. Clevelando sendraugės visus susirinkusius pavaišino ir, dar esant ankstyvam vakarui, nesinorėjo skirstytis. Gaila, kad buvo nustatyta tokia trumpa programa.

Sunkieji darbai prasidėjo penktadienio rytą. Rengimo komiteto pirmininkas S. Laniauskas atidarė suvažiavimą, o centro valdybos vicepirmininkas J. Mikaila, pavaduodamas su ligą kovojantį pirmininką dr. J. Pikūną, sveikino atstovus ir linkėjo konstruktyviai darbuotis pagal centro valdybos sudarytą suvažiavimui programą. Su atstovų pritarimu pirmininkauti buvo pakviesti A. Barzdukas, V. Palūnas ir J. Staniškis, sekretoriauti — B. Miniataitė ir A. Uknevičiūtė, mandatų komisijon — P. Kliorys, A. Vainius ir J. Mikonis; iš anksčiau į rezoliucijų komisiją pakviesti P. Balčiūnas, B. Žukauskas, D. Staniškis, P. Titas ir H. Idzelis, o vėliau dar talkino dr. A. Sužiedėlis. Nutarimų komisijon pateko A. Skirmuntaitė, G. Sužiedėlienė ir J. Šoliūnas.

Skyrių atstovai padarė savo pranešimus, vieni ilgesnius, kiti trumpesnius. Dar kiti — visai jokių. Gaila, kad kaikurie skyriai nerado reikalo nei atstovų, nei pranešimų į suvažiavimą atsiųsti. Kas nors prižadinkime juos iš apatijos!

Centro valdybos pranešimus padarė sekretorius K. Keblys ir iždininkas L. Bajorūnas. Ne tik iš pranešimų, bet ir iš spaudos bei tiesioginių ryšių su CV matyti, kad valdyba energingai dirba, už ką jai priklauso visų ASS narių padėka ir suvažiavimo pagyrimas. LITUANUS Fondacijos

Sendraugių suvažiavimo atstovai

Suvažiavimo prezidiumas (iš k. į d.): Arvydas Barzdukas, Viktoras Palūnas, Julius Staniškis

pirmininkas A. Lukas trumpai suminėjo LITUANUS žurnalo svarbą ir kvietė tapti žurnalo rėmėjais.

Kun. G. Kijauskas, S.J. padarė jaunimo veiklos komisijos pranešimą, pabrėždamas reikalą su jaunaisiais dirbti ir jų veiklą remti. Aplankęs daugumą kolonijų, kur jaunųjų ateitininkų darbas vyksta, jis gerai orientuojasi jaunučių ir moksleivių veiklos padėtyje, bet klausytojai pasigedo konkretesnių informacijų. Jaunimo komisija turėjo nemažai sugestijų jaunimo vadams ir sendraugių skyriams, bet diskusijų metu pasisakius, kad nevisose vietovėse jos pritaikomos, nutarimo forma buvo priimtas tiktai vienas pasiūlymas, patariąs visose vietovėse, kur yra jaunučių vienetai, sudaryti kelių asmenų pagelbinę grupę talkinti jaunimo globėjams.

Sąjungos vardo komisijos pranešimą padarė dr. A. Sužiedėlis. Komisija kaikuriems sendraugiams išsiuntinėjo atsiklausimus dėl Sąjungos vardo keitimo. Negavus užtektinai pritarimo vardo keitimui, nei tinkamo pakaitalo, komisija keitimo nerekomendavo, o suvažiavimas nutarė šį reikalą atidėti ateičiai.

Vakare beveik pilną salę klausytojų sutraukė prof. dr. J. Ereto paskaita. Svečias kalbėjo ugningai ir, kaip nedaugelis ugningų kalbėtojų, laikėsi savo temos "Dvidešimtmetis išeivijoje — prasmė ir uždaviniai." Kalbėtojas ypatingai pabrėžė lietuvybės išlaikymo reikalą, prasmę ir tikslą, išplaukiantį iš mūsų, kaip tremtinių, uždavinių. Clevelando visuomenė liko sužavėta, o sendraugių užsimojimai — padrąsinti.

Truputį numigus ir kaikam atėjus į salę (ir pusvalandį palaukus), antrą darbo dieną pradėjome dr. A. Sužiedėlio paskaita "Laiko dvasios iššauka sendraugiui ateitininkui".

Paskaitininkas apibūdino vieną svarbų mūsų laiko dvasios bruožą — tai norą vykdyti, o tik vėliau savo veiksmą išaiškinti ar pateisinti ir davė suprasti, kad ateitininkai sendraugiai turbūt su laiko dvasia neina. Prelegentas, atrodo, norėjo pabrėžti darbo ir iniciatyvos svarbą, bet vargu ar galima iš sendraugių reikalauti elgtis pilnai pagal laiko dvasią, neužmirštant savo tautos interesų ir tremties uždavinių.

Veiklos metodų komisijos pranešimą padarė dr. A. Liulevičius, pateikdamas keletą naujų minčių: daryti susirinkimus atvirus visuomenei, dalyvauti aktyviai įgyvendinant liturginius pakeitimus, nepasilikti abejingais civilinių teisių įgyvendinimo reikaluose. Šie pasiūlymai sukėlė gan gyvas diskusijas ir buvo priimti nutarimų forma.

Garbės narių klausimo suvažiavimo atstovai nutarė nesvarstyti, nes labai ilgas turėtų būti garbės narių sąrašas, o, pasak vieno atstovo, garbė yra būti ir "negarbingu" ASS nariu.

Vakare vėl salė prigūžėjo išklausyti įdomios literatūros vakaro programos, kurią vykusiai pravedė A. Barzdukas. Porą valandų clevelandiečiai buvo palepinti J. Švabaitės, A. Barono, K. Bradūno ir J. Jankaus kūryba. Sceną skoningai dekoravo R. Laniauskas. Po to savo sendraugiškas kojas ir ausų būgnelius pamankštinom prie garsiai grojančio moksleivių orkestro.

Sekmadienį ištikimai (nors ir ne visi) paskui vėliavą žygiavom į bažnyčią, išklausėm šv. Mišių ir kun. G. Kijausko, S.J. pamokslo. Po šv. Mišių įvykusiame iškilmingame posėdyje girdėjome sveikinimus, nutarimus bei rezoliucijas ir sąjungos pirmininko prof. dr. J. Pikūno kalbą. Pirmininkas iškėlė ateitininkijos reikšmę visuomenei praeityje ir nurodė sendraugių dėmesio reikalingas sritis. Pabaigoje buvo padėkota centro valdybai ir Clevelando ateitininkams už gerai suorganizuotą suvažiavimą.

Kaikuriems klausimams nagrinėti buvo sudarytos specialios komisijos, kurios suvažiavime padarė savo pranešimus. Tai turbūt bus lig šiol produktyviausias metodas svarbesniems reikalams spręsti. Diskusijose buvo naudojamasi nepaprastajai konferencijai paruoštu reguliaminu, tačiau ateityje reiktų kokiu nors būdu suvažiavimo dalyvius iš anksto geriau su reguliaminu supažindinti, idant diskusijos sklandžiau vyktų. Dvi suvažiavimo dienas šv. Mišių metu praktikuota bendra malda tevirsta tradicija ateitininkų susibūrimuose.

Gaila, kad daug Clevelando sendraugių nerado reikalo dalyvauti darbo posėdžiuose ir nepasinaudojo proga artimiau susipažinti su sąjungos problemomis. Per tris dienas daug girdėjome naujų minčių, nemažai kartojom ir senų. Kiek naudos iš tų diskusijų ir kalbų — pamatysim iš darbų! **(ds)**

Nemirtinga proza

SENDRAUGIŲ SUVAŽIAVIME

Suvažiavimo pirmininkas Arvydas Barzdukas atstovui Adomui Viliušiui, "Aš žinau, kad tu sakai, aš girdžiu, kad tu sakai, bet aš tau ir sakau, kad tu nesakytum!"

Algis Lukas daro pranešimą apie Lituanus Fondaciją primindamas, kad reikia remti "per dešimt metų vystantį Lituanus žurnalą".

Suvažiavimas rūpinosi dėl programų moksleiviams. Svarstymas baigtas Broniui Krokiui pareiškus, kad jaunučių veikla remiasi bulvių drožlėmis ir tankine rikiuote.

Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, teigia jaunimo komisijos pranešime, "mums reikia žmonių, kurie, reikalui esant, galėtų dirbti".

Arvydas Barzdukas, nusiskųsdamas mūsų apkiautimu liturginėj praktikoj, "mišių metu tyla, kaip bažnyčioj".

Rimtai svarstytas sendraugių sąjungos vardo keitimas į: jaunystės draugus, akademikus, baigusius, filisterius, senjorus, pakštėnus, šalkauskėnus, vyresniuosius, pilnuosius, didžiuosius — ar tik paprastai — ateitininkus. Keblų klausimą suvažiavimo pirmininkas Julius Staniškis išrišo teisingai sukirčiuodamas žodį "ateitininkas".

Trečiasis suvažiavimo pirmininkas Viktoras Palūnas buvo švelnesnis, ka-

dangi, kaip jis pats išsireiškė, "lietuvių gražus, romantiškas, santūrus charakteris".

Philadephijos skyriaus veiklos pranešimo autorius Bronius Čikotas: "neatsimenu, kad kada nors būtume nagrinėję metinę temą". Visi skyriaus nariai veikia — "tie, kurie neturi visuomeninių pareigų, globoja anūkus ir kalba tik lietuviškai".

Clevelando skyrius praneša, kad savo susirinkimuose renka "gyvenimo iššauktus organus".

Kalbininkas Stasys Barzdukas sendraugių vardo klausimu: "Kalboje nereikia ieškoti logikos. Štai Rygiškių Jono Berniukų Gimnazija nei Rygiškių Jono, nei joje mokosi Rygiškių Jono berniukai".

Julius Staniškis išsprendžia sendraugių vardo keitimą: "diskusijos baigtos. Visi už, kas prieš? niekas, priimta, ačiū. Posėdis užbaigtas".

Literatūros vakare, kuriame pranešėjas Arvydas Barzdukas pristatė "ponią Juliją Švabaitę, kuri augina keturis sūnus", Jurgis Jankus skaitė apysaką apie "jaunos tautos jaunystės senuosius laikus".

Petras Balčiūnas gina rezoliucijų projektą, nes juo primenama, kad "ateitininkai yra gyvi gyvenime".

Siūloma rezoliucija apie civilines teises — smarkios diskusijos dėl pataisų. Stasys Barzdukas sprogsta: "Ar Liulevičius yra koks stabas, ar kas, kad jo siūlymams negalima daryti pataisų!"

Šeštadienio vakarą po vidurnakčio posėdžiauja praplėstoji rezoliucijų komisija — redaguoja suvažiavimo žodį visuomenei. Arvydas Barzdukas siūlo originalo paskutinį sakinį — "Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį!" — praplėsti, pridedant "nuo mūsų ir mūsų rezoliucijų".

nerami dvasia

Klausimas nėra ar tai svarbu ar nesvarbu. Gyvenimas yra virš svarbumo.

Kaip liūdna yra girdėti savąjį žodį svetur. Nes skaudu yra būti lietuviu svetur. Niekas užjaust tavęs negali, nes įsijausti į tavo širdį yra virš jų jėgų. Ir negalima to norėti, nes neįmanoma to reikalauti. Faktas, kuris nušviečia visą mūsų veiklą: ar ji bus už laisvę ar prieš komunizmą. Mes bendraujame su visais žmoniškais pagrindais ir mūsų nusistatymai yra tik įsitikinimai, kuriuos kiti pagerbia ir mandagiai užmiršta. Įspūdis pasilieka tik tiems, kurie gyvendami kaip lietuviai nenori atkreipti į save dėmesį, nes grindžia savo veiklą ant to nusistatymo, kuris ir yra lyg jų gyvenimo esmė. Ir tame glūdi mūsų politinės nesekmės. Mes nesam pilnutiniai asmenys, kurių gyvenimas sužavi visus atskirai, pavieniui įtikėti, nežinant kodėl, į mūsų įsipareigojimus, nes pats gyvenimas pavirto mums pareiga, kurią dėl žmonijos labo mes apsiėmėm atlikti.

Gyventi, kai žiauri tragedija nuplėšė nuo mūsų laisvę, gyventi kaip norime. Jos vieton — tremtis, kuri duoda mums tik vieną galimybę gyventi. Gyventi kai širdis neturi atilsio tėvynės globoj. Gyventi kai darbui nėra tautos paskatinimo. Gyventi kai aidu nebūsi niekam. Ar ir nenuostabu kai kartais su įtūžimu keikiam ir šmeižiam visus, kurie nepaiso mūsų pamokymų ir nesunaikina visų komunistų. Ir pagaliau slaptas širdyje džiaugsmas kai komunizmas apgauna laisvąjį pasaulį. Tada išsiveržia tyli viltis, kad viskas nueis komunistų naudai ir tada, tada laisvasis pasaulis supras kaip jis klydo mūsų nepaisęs.

Ar nenuostabus tas išeivijos gyvenimas. Gyvenimas, kuriam kantri kančia ir tylus gailestis yra išdavimas viso kas yra mums šventa ir pažįstama, ir pritarimas priešo kėslams. Tyliai kentėti, kad nereikėtų dirbti. Tyliai kentėti, nes tik tyla duoda prasmę visam kas tikra. Pati tikrovė yra tyli. Ir todėl mūsų kančia yra tikra. Mes esam tikrai nukankinti.

Ar neliūdna išgirsti svetur lietuvišką žodį kai kančia surakino mus mūsų labui ir lyg nesąmoningi vaikai mes rodom savo valią žabotą, kai garsiai vaitojam. Ir todėl nieko nėra, ką mes turėtumėm padaryti. Nieko. Mums reikia daryti tik tą, ką mes galim. Nieko virš savo jėgų; jokių norų, kurių negalim išpildyti. Ir tokie tušti norai, nors ir geri, nuveda į pražūtį, nes mes stengsimės vien tik kad ką padaryti, nuveikti; atlikti darbą, kuris įgautų mūsų veiklumą per mūsų pačių auką. Ir tai yra mirtis. Mirtis, kuri žavi labai daugelį. Kai tuo tarpu nieko nenuveikti ir gyvenant iškelti savo gyvenimą į tas viršūnes, kurios per savo kančią pasidaro herojiškomis nedomina mūsų. Toks gyvenimas yra sunkus, nes pačiam reikia viską pakelti. Aplinka nėra lyg sargas, kuriam duodam saugoti savo širdį. Kuriai sudedam visus mūsų negalavimus.

Kančia yra toks paprastas dalykas. Taip lengva patarnauti kitam. Taip paprasta užjausti kitą. Bet atsisakom to, nes mums patiems reikia tada būti paprastiems. Ir paprastas žmogus yra per prastas mums, sprendžiam mes. Ir atsisakom artimo meilės, nes giliai širdyje mes nemylim savęs. Nes sielos gelmėje mes negalim mylėti. Negalim mylėti ir tad visai lengva nenorėti mylėti, atjausti. Nes mes nieko nejaučiam, kai atidarom savo širdį į keturius vėjus

Iš Los Angeles moksleivių at-kų pobūvio: jaunučiai — būsimieji moksleiviai, antroje eilėje: D. Polikaitienė — jaunučių globėja, prof. dr. J. Eretas, kun. dr. P. Celiešius, kapelionas, ir J. Jodelė, sendraugių pirm. Nuotr. L. Kančausko.

VOX POPULI

BRANGŪS MANO PRIETELIAI,

Žinau, kad Jūs laukiate mano rankraščio. Atleiskite, kad aš jo šiuo laiku dar negaliu siųsti, nes sugrįžęs į Šveicariją, čia radau tiek darbo, ypač būtinai atliktinos korespondencijos, kad nespėju apsidirbti. Manau, kad Jūs suprantate mano situaciją — nenorėdamas būti kitiems nemandagus, turiu "Ateities" redakciją laikinai nuskriausti. Bet tik laikinai, nes stengiuos Jums prisiųsti paskaitos tekstą kaip galint greičiau. Tuo tarpu Jums linkiu asmeniškai ir Jūsų redakciniam darbui geriausios sekmės. Dieve, padėk!

Su nuoširdžia pagarba

Jūsų **Juozas Eretas**

Bazelis, 1965 m. sausio 22 d.

GERBIAMAS REDAKTORIAU,

Visai neperseniausiai mus tepasiekė "Ateities" 9 numeris (lapkričio mėn.). Širdingas dėkui, kad atspausdinote straipsnelį apie Vokietijos ateitininkus studentus. Deja įsivėlė maža klaida, kuri ir verčia mane rašyti savo pirmąjį skaitytojo laišką "Ateičiai".

Būtent antrame sakinyje atspausdinote: ... kartu su jau anksčiau pradėjusia gyviau reikštis Muencheno **ASS** Draugovės Valdyba..." Turi būti su Muencheno **SAS** Draugovės... (ASS gi reiškia Ateitininkų Sendraugių Sąjungą). Muencheno draugovė pradėjo truputį anksčiau organizuotis, negu Vokietijos SAS formaliai buvo atkurta.

Nebūčiau gal dėl tos klaidelės rašęs, jei panašūs dalykai nesikartotų. Štai kad ir "Ateitininkų Vadove" 218 psl. parašyta: "Vokietijoje likę sendraugiai ...pradėjo leisti ...SAS reikalams Ateitin (red. kun. Liubinas)". Faktiškai sendraugiai ne tik nemanė mums leisti jokio laikraštėlio, bet buvo net priešingi, kad mes patys leistume ką nors tokio.

Taigi, manau, kad Jūs Amerikoje turite labai energingus ir veiklius sendraugius, jei Jums sunku įsivaizduoti, kad kas nors ir be sendraugių įvyksta. Norėčiau, kad ir mes tokius turėtume.

Šiaip jau paskutinieji "Ateities" numeriai daro malonų ir gyvą įspūdį. Kadangi jau vistiek tenka laiškas rašyti, tai užsiminsiu ir truputį daugiau.

Užkliuvo man 8 numeryje komentaras liečiąs A. Idzelio straipsnį apie lietuvius studentus. Susidaro įspūdis, jog "Ateitis"' tik išimtinais atvejais bus "atvira neatbaigtai minčiai", šiaip jau reikalaujama pagrindinai išgalvotų minčių. Tokia laikysena, sakyčiau, labai tipiška Europai. Anglosaksų kraštai nemėgsta dogmatiškų teigimų. Ir aš sakyčiau, kad kaip tik "Ateities" puslapiuose reikėtų daugiau "neatbaigtų minčių", kurios leistų ir skaitytojams pagalvoti ir vestų arčiau tiesos. Už- ir at-baigtos mintys turi savyje kažką nuobodaus ir neįdomaus.

Šiaip su padarytom pastabom, kas liečia straipsnį reikėtų sutikti. Sąvokos naudotos labai nekritiškai. Savo dikcija straipsnis labai panašus į pas mus Europoje labai mėgstamus t. v. kultūros kritikų straipsnius — geriausias pavyzdys pačio Ortegos y Gasset raštai. Jų priėjimas prie dalyko yra daugiau stebintis — intuityvus, išvados visuomet pesimistiškos. Pasakoma daug tiesos, bet dažnai prašaunama visai pro šalį, nes gyvenimo realybė būna visai kitokia, negu jie ją įsivaizduoja ir ima savo galvojimo pagrindu.

Taigi, kada nėra apčiuopiamų davinių, reikia stebėti ir bandyti kaip nors daryti išvadas. Įdomu, kad komentare pasakyta, kad Idzelio pavaizduotas "studento gyvenimas gerokai skiriasi nuo mūsų pačių pergyvenimų". Bet kiek matosi, balsai panašiai neigiami kyla. Sakysim kad ir S. Rudžio (nr. 9) "kur sekantis baliukas" studento mentaliteto charakteristika neleidžia įžvelgti kitokių nuotaikų.

Gaunasi įspūdis, kad studentijoj yra kažkas netvarkoje, nors ir nevisai aišku kas. Svarbiausiai, kad pati studentija, ar tik jos dalis, tai jaučia ir ieško priežasčių.

Manau, su šia tema "Ateitis" užgriebė be galo įdomią ir aktualią temą, į kurios svarstymą reikėtų laukti, kad daugiau kas įsijungtų ir iš "savo pergyvenimų" praturtintų diskusijas.

Yra "Ateityje" ir daugiau įdomių dalykų, kurių negaliu suminėti, beje gal dar vieną tik: būtent dviejų korespondenčių ,redakcijos narių, korespondencijas: įdomus būdas visiškai be jokios abstrakcijos aprašyti gana komplikuotą stovyklos gyvenimo eigą.

Taigi geriausi linkėjimai "Ateičiai" ir visiems jos redaktoriams.

V. Bartusevičius

---

ir paleidžiam ją garsiais užsimiršimais apvilktą į pražūtį, nes mums nusibodo nežūti.

Liūdna ir graudu girdėti savą žodį svetur.

A. Gladkauskas

MIELAS REDAKTORIAU,

Duok šen dešinę — noriu paspausti už puikų "Ateities" tvarkymą. Gruodžio mėn. numeris labai įdomus, gyvas. Tavo štabui perėmus redakcijos vairą, dalykai pasikeitė ir pasikeitė į gerą pusę. Linkiu Tau ir tavam štabui ištvermės ir sekmės tolimesniam darbe. Gerą ir vertingą darbą darot, vyrai (ir moterys).

Laikykis.

Kęstas K.

GERBIAMAS REDAKTORIAU,

Siunčiu keletą pastabų, kurios liečia naujai pasirodžiusiame skyrelyje "...bet antra vertus" vieną komentarą. Tikėdamas, jog rimti reikalai turėtų būti rimtai ir komentuojami, savo neramios dvasios dėliai, surašiau šias pastabas. Norėčiau matyti jas perspausdintas "Ateityje".

Sausio pabaigoje mus pasiekęs "Ateities" gruodžio numeris, vertas mūsų visų dėmesio. Nenuostabu, kad tik ką pasibaigęs Bažnyčios Susirinkimo posėdis rado platų atgarsį šiame "Ateities" numeryje. "Ateitis" pasiryžusi nešti bažnyčios atsinaujinimo sąjūdžio mintis mūsų tarpan. Padaryta ir graži pradžia su V.P. Vyganto "Pasaulietis Bažnyčioje". Tikiu, kad ateityje skaitysime daugiau šia tema rimtų svarstymų. Man atrodo, šia tema turėtų būti kalbama ir komentuojama rimtai arba visai nekalbama.

Maži pristojimai, neapgalvoti komentarai, kaip kad yra įvykę šio numerio skyrelyje, "...bet antra vertus" — A. Skirmuntaitė, parodo komentatoriaus arba visišką nesupratimą vykstančių liturginių pakaitų, arba norėjimą iš tų pakaitų pasidaryti didelį burbulą. Norint būti beturčiu dvasioje neužtenka būti beturčiu žodžiuose. Norint griauti sienas, neužtenka popierio lape išsikirpus skylutę, galvoti, kad išgriovei trijų plytų sieną.

Neturiu supratimo, kokie tie kunigai buvo iš kurių komentatorė surinko žinias, jog liaudis dar nepriaugusi. Nepriaugusi prie ko? Matyti kunigą atsisukusį į žmones? Kalbėti bendrai maldas? Bendrai giedoti? Nejaugi tie kunigai galvojo, kad kunigui atsisukus veidu į žmones, mes iš bažnyčių išbėgiosime. Atrodo, kad ne vien tik kunigai mumis nepasitikėjo, bet ir pati A. Skirmuntaitė, nes

nuo knygų lentynos

Thomas Hardy, **Return of the Native, The Mayor of Casterbridge** ir **Tess of the D'Urbervilles.**

Šiose Hardy knygose tėra tik dvylika charakterių, kuriuos reikėtų analizuoti. Iš tų dvylikos, trys yra pagrindiniai, nes jie yra stipriausiai išvystyti ir mažiausiai tenukrypsta nuo savo prigimties. Svarbiausi charakteriai skiriasi nuo antraeilių tuo, kad pirmieji viską daro pagal aiškius savo prigimties nurodymus ir įtikina skaitytoją, kad jie yra žmogiški, o antrieji yra per geri, arba visai bespalviai.

Svarbiausiųjų moterų rolėse vyrauja meilės motyvai, todėl jos lieka likimo žaislais. Tess (**Tess of the D' Urbervilles**) ir Eustacia (**Return of the Native**), kurios yra izoliuotos nuo pasaulio, gyvena savo aistromis.

The Mayor of Casterbridge jau nebėra meilės istorija. Ji yra Michael Henchard tragedija. Henchard likimas glūdi jo charakteryje. Jis yra tarytum muselė likimo voratinklyje. Galima sakyti, kad likimas valdo visus Hardy veikėjus. Šios knygos antraeiliai charakteriai yra svarbūs tik tol, kol jie turi įtakos į Henchard likimą. Labai neaiškiai pavaizduoti yra Elizabeth-Jane, Lucetta ir Farfrae. Palyginus juos su Diggory Venn in Clym (**Return of the Native**) ir Angel (**Tess of the D'Urbervilles**), jie yra bespalviai.

Hardy veikėjai derinasi su savo aplinka. Ypač ryškiai tai matosi **Return of the Native**, kur Egdon Heath vietovė turi slegiančios įtakos į pasmerktųjų žmonių veiksmus. Egdon Heath yra nyki ir nedraugiška vieta, o žmonės ten yra nusiminę. Clym vienintelis myli Egdon Heath ir tai yra jo gyvenimo tragedija.

Michael Henchard tragiškoji gyvenimo dalis išsivysto Casterbridge mieste. Tamsioje praeityje, Henchard, būdamas girtas, pardavė savo žmoną. Nuliūdęs jis pabėgo į Casterbridge ir sau prižadėjo dvidešimt metų nebegerti. Per tuos dvidešimt metų jis pasidarė to didelio miesto turtingas burmistras. Po dvidešimt metų jo žmona jį suranda ir Henchard laimė pradeda nykti. Jo sąžinę slegia žmonos pardavimas. Bet jo bausmė yra tokia žiauri, kad jis pats jaučia, kad likimas yra neteisingas. **The Mayor of Casterbridge** įrodo, kad likimas kankina žmones jų pačių silpnybėmis.

Return of the Native romance, Eustacia kovoja su Egdon Heath vietovės slegiančiu nykumu. Jos linksma prigimtis nesiderina su niūria aplinka, bet ji negali pabėgti ir tragiškai miršta bemėgindama pabėgti.

Tess of the D'Urbervilles randasi kitoks konfliktas. Nors Tess savo jaunystėje pergyveno tokį atsitikimą, kuris galėtų jos norą gyventi ir viltis išblaškyti, ji mėgina užmiršti savo praeitį ir naujai gyventi. Konfliktas įvyksta tarp Tess ir jos praeities.

Hardy knygose vyrauja fatalizmas. Hardy veikėjai negali pakeisti savo likimo, kuris dažnai yra žiaurus. Todėl jo knygos yra tragiškos ir liūdnos.

Mirga Pakalniškytė

VOX POPULI...

džiaugiasi: "negirdėjau pasipiktinimo, kad "Jėzau pas mane ateiki" buvo pakeista nauja t. Markaičio, SJ ir kun. St. Ylos "Komunijos giesme". O moksleiviai, dar pažangesni ir už liaudį, jie ne tik niekuo nepasipiktino, bet patys, tik pagalvokit, patys atsisakė giedoti apie "kūdikio akis". Pagal komentatorę, mes visi turėtumėm pasekti vaikais ir džiaugtis sugrįžę iš paklydimo. Na jau, na jau, p. A. Skirmuntaite, kuo gi pagaliau mus laikai?

Žinodamas A. Skirmuntaitės sugebėjimus, esu nustebintas ne tik šiuo komentarų, bet visais esančiais šiame skyrelyje, jie nei juokingi, nei rimti — skysti.

Linkėdamas sekmės.

Vytautas Šoliūnas

GERBIAMOJI REDAKCIJA,

Teisingai Arūnas sako, kad "užsidarę savo tvankiam kambary mes uždustume". Tas pats su "Ateitimi". Malonu, kad įsileidžiate tyro oro. Gruodžio mėn. numerį malonu paimti į rankas ir su pasididžiavimu norisi duoti paskaityti ir parodyti tiems, kurie su "Ateitimi" nėra susipažinę, arba galvoja, kad ateitininkai dar praėjusio šimtmečio mintimis tebegyvena. Ačiū Jums! Tik nepailskit! Visi bendromis jėgomis padėsime Jums. Padėsim užsiauginti ir prieauglio, kuris Jums padės ir, gal, kada nors Jus turės pakeisti.

Pora žodžių dėl kritikos. Kritika gerai, bet nereikėtų išeiti iš ribų ir kritikuoti ką nors tik "for argument's sake". Turiu galvoje "...bet antra vertus..." Kažkaip neskanus palyginimas apie kiniečių tigro metus, lietuvių — Donelaičio, Mindaugo, Maironio. Ką tuo norima pasakyti? Kad visi tie lietuviškieji metai neturėjo reikšmės, būtų netikslu ginčytis. Ruošti kolonijose minėjimai atsiekė tikslą. Jie supažindino ir jaunimą su Lietuvos praeitimi.

Beje, šie metai kiniečiams yra ne tigro, bet gyvatės.

Linkiu sekmės,

V. Kolyčius

GERBIAMA REDAKCIJA,

Žiūrėti ir pamatyti gali ir pusiau akli. Tačiau kai kas nors žvalgosi ir paskum rašo apžvalgą, tai iš tokio žvalgymosi mes laukiame daugiau nei paprastų davatkiškų pletkų.

Žurnalo "Į Laisvę" apžvalgininkas (žiūr. 1964 m. gruodžio mėn.) žvalgėsi, ieškojo, klausėsi, bet 1964-se metuose nedaug nei matė, nei girdėjo. Ypatingai apie lietuviškąjį jaunimą. Netikit?

Štai apie Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės išvyką Australijon žmogus parašė... vienuolika žodžių; taigi kiekvienam krepšininkui po žodį!

Apžvalgininkas nusiskundžia, kad "Ateitis" yra užgožta raštais apie pasaulines problemas, bet nedaug rašoma apie lietuviškus dalykus. Galėtumėm tą apžvalgininko pasisakymą pacituoti, tačiau ten lietuviškas sakinys toks blogas, kad nenorima papiktinti "šėyrų" lietuvių jį cituodami.

Gi apžvalgą dariusio išmintį apie lietuvišką jaunimą vainikuoja toks pasakymas: "Žodžiu, 1964 lietuvių visuomeninėj veikloj jaunimo vaidmuo **turbūt bus buvęs** (mano pabraukta) žymiai ryškesnis nei anksčiau."

T. S.

sportas

MŪSŲ STALO TENISAS

J. ŠOLIŪNAS

Mūsų stalo tenisininkai yra vieni veikliausiųjų. Jie dalyvauja įvairiose pirmenybėse, atstovauja lietuviškus bei kitataučių sporto vienetus. Jų rasime visur: pavergtoje Lietuvoje, kur jie yra priversti ginti Sovietų Rusijos spalvas; Europoje, Australijoje, Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Šalia pavergtosios Lietuvos stalo tenisininkai aktyviausiai yra pasireiškę Š. Amerikoje. Čia jie yra pasiekę nepaprastų laimėjimų. Tik apie jų pergales mes nedaug žinome, nes patys stalo tenisininkai yra kuklūs, o kiti apie juos nerašo. Be to, jų varžybas daug mažiau stebi ir žiūrovai, nes visos rungtynės dažniausiai vyksta mažose salėse. Visdėlto, stalo tenisą žaidžia nepaprastai daug sportininkų, nes tai yra vienas gražiausių ir įdomiausių žaidimų.

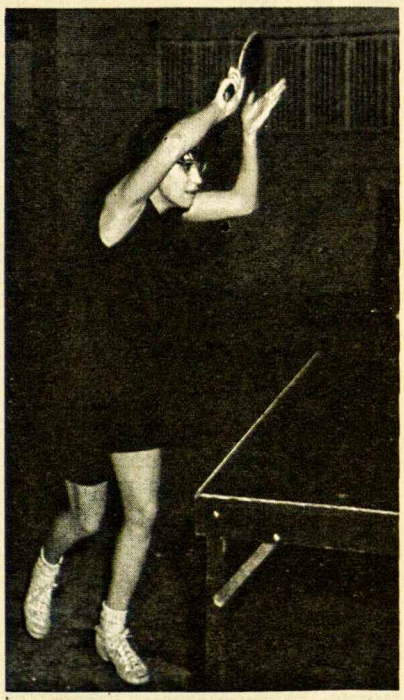

E. Sabaliauskaitė kovoja

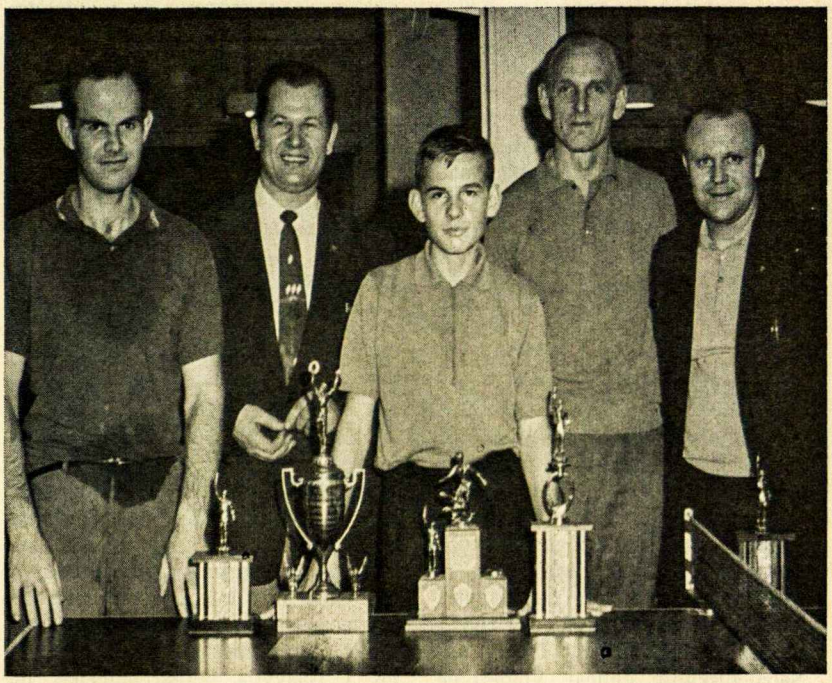

Geriausieji Š. Amerikos lietuviai stalo tenisininkai: iš kairės — J. Kavaliauskas, dabartinis meisteris, J. Nešukaitis, Vyt. Nasvytis, jaunių meisteris, J. Nasvytis, paskutinio dešimtuko turnyro nugalėtojas ir Pr. Gvildys, ilgametis meisteris.
Nuotr. V. Pliodžinsko

Nustumti šešėlin

Šiaurės Amerika — krepšinio gimtinė. Čia daugel kitų sporto šakų krepšinis nustūmė šešėlin. Visur šiandien girdime kalbant, skaitome dažniausiai tik apie krepšinį. Gi kitos sporto šakos neretai vos vienu žodžiu teprisimenamos, nors šalia krepšinio yra daug sporto šakų, kurios taip pat įdomios ir kurias kultyvuoja tūkstančiai sportininkų. Viena tokių nuskriaustųjų sporto šakų laikytina ir stalo tenisas.

Mūsuose stalo tenisas taip pat yra populiarus, bet ir mes jį esame užmiršę. Nedaug juo domimės kada vyksta varžybos arba kai mūsiškiai atsiekia net ir nepaprastų laimėjimų. Gi visiems turėtų būti žinoma, kad Šiaurės Amerikos lietuviai stalo tenisininkai yra pasiekę daugiau iškilių laimėjimų nei bet kurių kitų sporto šakų sportininkai. Jau dešimt metų kai įvairių miestų rinktinėse galima nuolatos rasti lietuviškus vardus. Keletą kartų stalo teniso meisteriais įvairiose valstybėse buvo lietuviai stalo tenisininkai. Tiesa, JAV meisteriu lietuvis stalo tenisininkas dar nėra buvęs, bet Kanados meisterio vardą yra iškovojęs torontiškis Pranas Gvildys. Jis keletą kartų Kanadą atstovavo tarptautinėse rungtynėse. Ir kiti Toronto lietuviai stalo tenisininkai yra pasiekę nepaprastų laimėjimų.

Mūsų tvirtovė

Bendrai paėmus Torontas yra tapęs lietuvių stalo teniso tvirtove. Ten, dėka visuomenės susidomėjimo ir nuolatinio vyresniųjų pasiaukojimo, mes turime visą eilę iškilių jaunų stalo tenisininkų. Darbas viską nugali, sako žmonės. Tačiau kaip niekur kitur stalo tenise reikalinga nuolatinio darbo. Stalo tenisas panašus į smuikavimą. Kiekvienas stalo tenisininkas žino, kad norint ką nors šioje sporto šakoje atsiekti, yra būtina dirbti, dirbti ir dar kartą dirbti. Stalo tenise vidutiniškumą galima pasiekti treniruojantis vieną arba du kartus per savaitę. Tačiau iškiliau pasirodyti norint yra būtinas kasdieninis darbas. Tokio nuolatinio darbo ir pasiaukojimo nepabūgo nei Pranas Gvildys, nei Jonas Nešiukaitis bei kiti torontiškiai. Pasekmė: dvi iškilios jaunos stalo tenisininkės.

Mūsų pasididžiavimas

Džiaugiasi ne tik Toronto bei Kanados lietuviai. Atsiektais laimėjimais didžiuojasi visa lietuviška visuomenė. Kas daugiau seka sportinės spaudos puslapius negalėjo nepastebėti dviejų vardų. Tai **Violeta Nešiukaitytė** ir **Elena Sabaliauskaitė.** Abi Toronto Vyčio klubo narės.

Violetos Nešiukaitytės mokytojas yra jos tėvelis Jonas. Jis taip pat geras stalo tenisininkas, bet dar ge-

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

resnis mokytojas. Vos keturiolikos metų duktė Violeta sulaukė, o jau yra žinoma visame Š. Amerikos kontinente. Mes mažiau apie ją žinome nei svetimtaučiai. Ji šiandien yra geriausia jaunutė stalo tenisininkė ne tik lietuvių, bet ir kanadiečių bei amerikiečių tarpe. Stalo tenise Violetą tepralenkia dabar tik Elena Sabaliauskaitė. Šitoji taip pat vos 17-kos metų, o jau yra viena geriausių Kanados stalo tenisininkių.

Elena Sabaliauskaitė iškilo dėka jos mokytojo Prano Gvildžio pasiaukojimo. Jis nepagailėjo darbo. Jis nepritrūko kantrybės. Jo nuolatinio mokymo dėka Sabaliauskaitė, pradėjusi žaisti vos 1959 metais, šiandien yra viena geriausiųjų Kanadoje ir Šiaurės Amerikoje. Tik mes apie tai nežinome.

Elena Sabaliauskaitė šįmet balandžio mėnesį vyksta į pasaulines stalo teniso pirmenybes, kurios bus Jugoslavijoje. Ir jinai vyksta kaip Kanados rinktinės narė! Tai bent iškilimas.

Sabaliauskaitė, gimusi Vokietijoje, dabar yra dvyliktos klasės gimnazijoje mokinė ir aktyvi lietuvaitė. Jau 1960 m. ji laimėjo lietuvių jaunių varžybas New Yorke ir pirmąją vietą moterų dvejete. Už šį pasirodymą ji buvo išrinkta geriausia lietuvaite jaune stalo tenise. Sekančiais — 1961 m. — ji laimi Kanados mergaičių stalo teniso pirmenybes ir sėkmingai šį titulą apgina 1962-siais metais. Tais pačiais metais ji iškovoja ir lietuvių moterų meisterio vardą. Tai pakartoja ir 1963 ir 1964 metais. Sabaliauskaitė taip pat laimėjo ir "dešimtuko" turnyrus 1963 ir 1964 metais.

Ir štai šįmet Sabaliauskaitė savo įtemptą darbą vainikuoja nepaprasta kelione į pasauulines stalo teniso pirmenybes. Kadangi okupuotosios Lietuvos stalo tenisininkų nė vienas nepakliuvo į Sovietų Sąjungos rinktinę, todėl Sabaliauskaitė bus vienintėlė lietuvaitė tose pirmenybėse. Žinoma, jai linkime daug sėkmės.

O kaip čia?

Stalo tenisininkai nesnaudžia nė JAV. Čia iškiliausiai reiškiasi Clevelando Žaibo Nasvyčiai. Ypatingai daug vilčių teikia jaunasis Vytautas Nasvytis, dabartinis mūsų jaunių meisteris ir vienas geriausių jaunių Ohio valstijoje. Sūnui nepasiduoda ir tėvas Pijus J. Nasvytis, pernai laimėjęs "dešimtuko" turnyrą. Chicagoje paminėtinas Jonas Kavaliauskas, dabartinis mūsų meisteris, bei buvęs pabaltiečių meisteris V. Kleiza.

Bendrai lietuvių stalo tenisas nėra apleistas ir prieauglio yra. Tereikia tik didesnio visuomenės susidomėjimo ir noro neužmiršti šią gražią sporto šaką.

Elena Sabaliauskaitė, mūsų iškilioji stalo tenisininkė.

Nuotr. V. Pliodžinsko

nuo rytų iki vakarų

ROMA

Laisvės problema Romoje

Romos draugovė, kurią šiuo metu sudaro 6 studentai ir 19 sendraugių, sausio 17 dieną susirinko federacijos metinės temos nagrinėjimui. Naujasis laisvųjų Europos lietuvių vyskupas J. E. Pranciškus Brazys, MIC, priminęs susirinkusiems didelę ateitininkijos reikšmę iniciatyvos ir saviauklos ugdyme, iškėlė neatskiriamą laisvės ryšį su tiesa. Kas nepažįsta tiesos, tas niekada negali būti laisvas. Tolėjimas nuo tiesos neša vergiją, melas veda į pragarą. Todėl tiesa yra viso ugdymo centras; nuolatinis augimas tiesos meilėje, darymasis vis labiau betarpišku, natūraliu tiesos atžvilgiu yra kiekvieno iš mūsų uždavinys. Visas mūsų apaštalavimas yra tiesos nešimas, yra tarnavimas tiesai, kuri išlaisvina. Prašykime, kad Viešpats mums padėtų visuomet būti "nuoširdiems tiesos tarnyboje".

Gregorianum universiteto profesorius kun. dr. Antanas Liuima, SJ kalbėjo apie "Krikščionio laisvę evangelijos šviesoje". Šalia prigimties, gamtinės plotmės, kuria dažniausia beveik kiekvienas laisvės svarstymas apsiriboja, yra kita aukštesnė antgamtinė plotmė. Jos nenorėjo matyti Kristaus laikų Rašto žinovai, kurie į Kristaus žodžius: "Tiesa padarys jus laisvus" atsakė: "Mes Abraomo ainiai ir niekada nebuvome vergai". Jie tegalvojo apie savo politinius pavergėjus ir apie laisvę, kurią jiems užtikrintų sava valdžia. Kristus, tačiau, prieš jų akis pastato Dievo sūnų laisvę — ir tą vergiją, į kurią yra juos nuvedus nuodėmė: "Žinau, kad jūs Abraomo vaikai — bet jūs ieškote mane užmušti".

Antgamtinė laisvė yra laisvė nuo nuodėmės valdžios ir nuo pagrindinės nuodėmės pasėkos: "antrosios mirties". Laisvė taip pat nuo Senojo Įstatymo, kuris turėjo žmones nuo nuodėmės apsaugoti ir vesti į Kristų, bet pats iš savęs tam nedavė jėgų ir buvo virtęs vien sausu, nepakeliamu įpareigojimu. Kristus gi, savo mirtimi mus iš nuodėmės išlaisvindamas, kartu mus išlaisvina ir nuo nepajėgumo. Duodamas mums naują dar aukštesnį idealą: mylėti vienas kitą kaip jis mus mylėjo — kartu duoda ir galią šį idealą įvykdyti. Įstatymą pakeičia malonė, vergavimą nuodėmei — tarnavimas tiesai.

Šventasis Raštas praeina pro politinės ir socialinės santvarkos keliamas laisvės problemas, liepia net laiminti savo persekiotojus, nesipriešinti piktam, susitaikyti su vergo padėtimi, tarnauti valdovams kaip Kristui. Ar tas reiškia, kad jis legalizuoja skriau-

dą, ja nesirūpina? Jokiu būdu: kreipdamasis į vergus, jis kartu kreipiasi ir į pačius valdovus ir jiems liepia daryti tą patį — daryti gera savo vergams, lyg Kristui. "Nes ir jūsų Viešpats yra danguje ir jis nežiūri asmens". Evangelijos mums duodamas sprendimas yra visiška žmonių lygybė prieš Dievą. Dievas yra visų tėvas, tikėjimu visi yra viena Kristuje, visi to paties Dievo vaikai. Tikroji nelygybė laisvės srityje kyla vien iš žmogaus vidinio nusiteikimo, ne iš jo išorės.

Gaudami galią būti Dievo vaikais, gauname galią iškilti ir augti iki Kristaus pilnatvės net ir didžiausio suvaržymo sąlygose. Dievas, atėjęs į šį pasaulį, susidūręs su aplinka, savo laisvės neprarado nei akimirkai. Kristus lieka laisvas net pačioje mirtyje. "Aš guldau savo gyvybę, kad vėl ją imčiau. Niekas negali atimti jos iš manęs; aš turiu galios ją guldyti ir turiu galios vėl ją imti". Laisvai priimdamas net ir šį Tėvo įsakymą, Kristus parodo kelią, kaip mūsų iš jo gautą pradinę laisvę savyje pilnai realizuoti. "Jis pats save sunaikino, prisiimdamas tarno pavidalą... pasidaręs klusnus iki mirčiai... todėl ir Dievas išaukštino jį ir dovanojo jam vardą viršesnį už visus vardus".

Po trumpų diskusijų ir veiklos apžvalgos buvo išrinkta septynioliktoji draugovės valdyba: prel. K. Razminas — pirmininkas, M. Jarašūnas — sekretorius, ir A. Bortkevičius — iždininkas. Eilė dalyvių užsisakė "Ateitį", "Pax Romana Journal", parėmė "Ateitin", įsigijo garsiąją mūsų laikų krikščionio laisvės deklaraciją: "Marija, gelbėki mus" penkiomis kalbomis. Sekė vaišės. **kž**

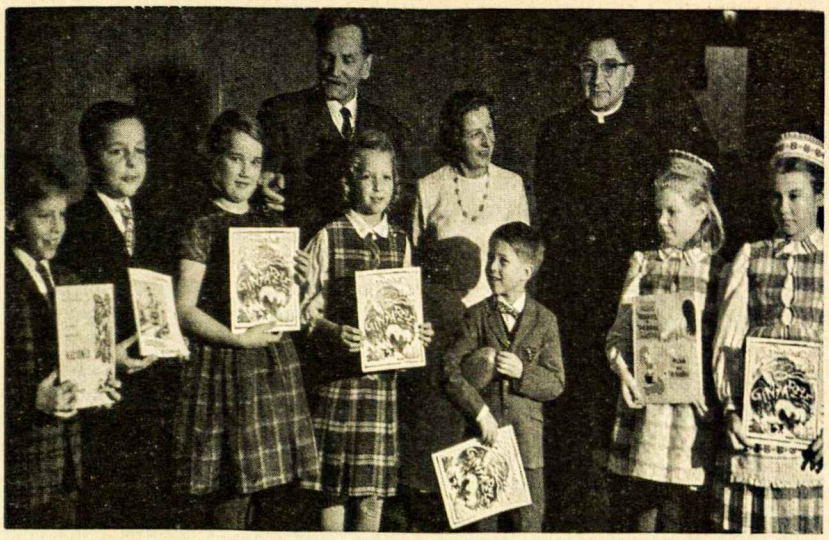

New Yorko moksleiviai su globėjais ir prof. J. Eretu

NEW YORK

Šeimos šventė

Stabtelėkime prie New Yorko moksleivių ateitininkų Marijos Pečkauskaitės kuopos suruoštos šeimos šventės, kuri prabėgo sukūriais. Atsikėlus sausio 10 dienos sekmadienio rytą, atrodė, kad moksleivių ateitininkų ruošiama tradicinė šeimos šventė paskęs sniego kalnuose. Kur nepažvelgsi, visur krenta sniegulės, tartum kas žąsį būtų nupešęs ir jos švelnius pūkelius paleidęs į orą. Na, ką darysi, sniegas nenustoja kritęs, nors jau ir popietė, radijas pranašauja šaltį. Apsituzojom šalikais, aprūpinom kojas purvabrydžiais ir traukiam požeminiu traukiniu į Apreiškimo parapijos salę, kur buvo ruošiama šventė. O čia nustebom, rodos saulė žeme ritinėjasi. Jaunimo veidai linksmi, salė gražiai išpuošta, ne tik stulpai, bet ir lubos. Jaunos šeimininkės skuba krauti valgius ant stalų, svečių prigužėjo virš šimto. Moksleiviai matomai ir patys netikėjo, kad tiek bus svečių.

Po kuopos dvasios vado kun. J. Pakalniškio maldos, pradėjom vaišintis jaunų šeimininkių paruoštais valgiais. Maistui paruošti ir salei puošti vadovavo vyresniųjų moksleivių globėja p. I. Sandanavičiūtė, pasikvietusi būrelį vyresniųjų moksleivių.

Prie vaišių stalo moksleivius gražiai pasveikino p. Petras Ąžuolas, palinkėdamas moksleiviams nepamiršti gražios tradicijos ir kas metai vis švęsti tokią šventę, kur sueina visi, tiek vaikai, tiek tėvai, draugai ir pažįstami, pabendrauti, pasilinksminti kartu, praleisti laiką, kas šiame krašte yra labai svarbu, nes jaunimas vis bėga tolyn nuo šeimos...

Toliau p. Ąžuolas pristatė labai mielą svečią, profesorių J. Eretą, atvykusį iš Šveicarijos. Profesorius, pasveikinęs jaunimą už gražių tradicijų išlaikymą, toliau pasakojo jaunimui, primindamas jiems, kokia graži ir garbinga yra ateitininkų organizacija, o taip pat kokia graži, didinga ir miela yra jų tėvynė Lietuva. Buvo miela klausyti profesoriaus, ypatingai kada jis kilęs iš tokios gražios šalies kaip Šveicarija. Priminė mums garbingas svečias kaip galbūt sunku šiandien mokytis lietuviškai tiems, kurie lanko šeštadienines mokyklas, kaip sunku linksniuoti ar asmenuoti ir darosi lyg nuobodu kalti tą lietuvių kalbą.

Svečias kalbėjo įdomiai ir gražiai jaunimui. Manau daug kas paliko jų atminty. Moksleivius dar sveikino SAS pirmininkas Antanas Vainius. Sveikino taip pat ateitininkų sendraugių pirmininkas p. A. Vainius, tuo pačiu įteikdamas ateitininkų vardu tėvui J. Liaubai, Tėvų Pranciškonų kultūros centro fondui New Yorke tūkstantį penkis dolerius. Tėvas J. Liauba padėkojo ateitininkams ir pažadėjo visuomenės neapvilti ir pastatyti namus, kur turėtų prieglobstį visi lietuviai, kaip ir patys pranciškonai ir spaustuvė. Mes labai laukiam tokių namų, ypatingai jaunimas jų laukia.

Po visų sveikinimų ir kalbų buvo pagerbti jaunučiai ateitininkai. Jaunučių globėja Monika Navickienė trumpai apibūdino tėveliams ir svečiams veiklą su jaunučiais. Pagal kun. Stasio Ylos naują vadovėlį, jaunučiai padalinti į du būrelius ir įvesta taškų sistemą, kuri atrodo labai sėkminga.

Dovanas jaunučiams įteikė svečias prof. J. Eretas. Globėjai perskaičius už ką jaunutis gauna dovaną, asistuojant dvasios vadui kun. J. Pakalniškiui, profesorius iškilmingai įteikė jas pirmiausia būrelių vadovams: pirmo būrelio vadovui Vytautui Navickui ir antro būrelio vadovui S. Zikarui (pastarasis nebuvo). Po to sekė kitos dovanos. Kiekvienas gavo dovanėlę už savo atliktus darbus. Čia ėjo knygos, kaip "Svirplio Muzikanto Nuotykiai", "Jaunojo Galiūno Keliu", "Gintariniai Takai", "Jaunieji Daigeliai", "Gintarėlė". Gražu buvo žiūrėti į tuos mažučius, kurių akytės žibėjo iššaukus pavardę, tartum žvaigždutės giedrą naktį dangaus platybėje. Išdalinus dovanėles, kurias finansavo moksleivių tėvų komitetas, globėja paprašė, kad pasibaigus meninei daliai, svečiai apžiūrėtų jaunučių atliktus darbelius, tikėdamiesi, kad sekantį pusmetį jie nuveiks daugiau.

Po jaunučių pagerbimo, sekė meninė dalis. Jaunųjų kanklininkių būrelis "Vaidilutės", vadovaujamas T. Dzikienės, paskambino keletą lietuviškų dainelių. Malonu buvo žiūrėti ir klausyti mažų pirštelių, palietusių jautrias kanklių stygas. Rodos ir matai didingą ąžuolą, baltais rūbais apsirengusias vaidilutes, senelį vaidilą, tolimą Lietuvos praeitį.

Po to sekė kuopos dvasios vado kun. J. Pakalniškio filmas iš kelionės po Europą, kurį jaunimas žiūrėjo su atidumu, bet čia pasigedome javais tyvuliuojančių Lietuvos laukų, mėlynai žydinčių linų, Vilniaus katedros, Neringos kopų, žydro Nemunėlio, bet tikime, kad kunigas ir tas žalias vietas dar mums nufilmuos.

Po visos oficialiosios dalies sekė pasilinksminimas, o čia buvo įdomu. Šoko visi, dainavo taipgi visi. Čia tėveliai suka "Šiaudinius batus", čia jaunimas duoda "Oželį", čia tėvas šoka su aštuonmete dukra, čia devynmetis pipiras šokdina studentę... Žodžiu visiems smagu...

Pasilinksminimas baigėsi 9:30 val. vakaro. Vakaro oficialią programą pravedė moksleivių pirmininkas Eugenijus Ąžuolas. Pakvietimais rūpinosi moksleivių valdyba.

Namo skirstėmės linksmais veidais, nors sniegas pustė iš visų pusių, tartum dangus būtų prakiūręs. Linkime moksleiviams pavasarį suruošti panašią šeimos iškylą autobusu į kokius kalnus, tik ruošdami kuopos iškylą ar šventę nepamirškite išsiųsti pakvietimus visiems kuopos nariams, ne vien tik vyresniesiems, kaip šį kartą...

Laukiame sekančios šeimos šventės.

Dalyvavęs

HAMILTON

Hamiltono sukaktuvinis susirinkimas

Hamiltono ateitininkai sendraugiai kukliai paminėjo savo 15 m. veiklos sukaktį gruodžio 13 d. Sukaktuvinį susirinkimą atidarė skyriaus pirm. J. Pleinys, pakviesdamas pirmininkauti K. Gudinską ir sekretoriauti S. Orvidienę. Dvasios vadas prel. dr. J. Tadarauskas savo žodyje palinkėjo toliau dirbti Bažnyčios ir tėvynės gerovei. Svečias iš Toronto dr. K. Bučmys, O.F.M., skaitė paskaitą "Marija — Dievo malonių tarpininkė". L. Verbickaitė papasakojo apie ateitininkų sendraugių suvažiavimą, kuris praėjęs darbingoje nuotaikoje ir davęs dalyviams naujos energijos tolimesnei veiklai. Apie atliktus praeities darbus ir ateities planus pranešimą padarė skyriaus pirm. J. Pleinys. Ateitininkai sendraugiai L. Verbickaitė ir K. Bungarda ir svečias Vl. Kažemėkas išpildė šia proga gražią meninę programėlę. Skyriaus valdyba visus dalyvavusius pavaišino kavute ir užkandžiais. Susirinkimas baigtas ateitininkų himnu.

Kalėdinis susirinkimas

Prezidento A. Stulginskio moksleivių ateitininkų bendras kalėdinis susirinkimas įvyko sausio 3 d. VAV parapijos salėje. Susirinkimo metu kalbėjo sendraugis J. Domeika tema "Kalėdos ir Kalėdų senelis". Mažieji ateitininkai išpildė meninę programėlę, o Kalėdų senelis visus mažuosius apdovanojo dovanėlėmis. Po susirinkimo pasivaišinta, pažaista ir padainuota.

Dalyvis

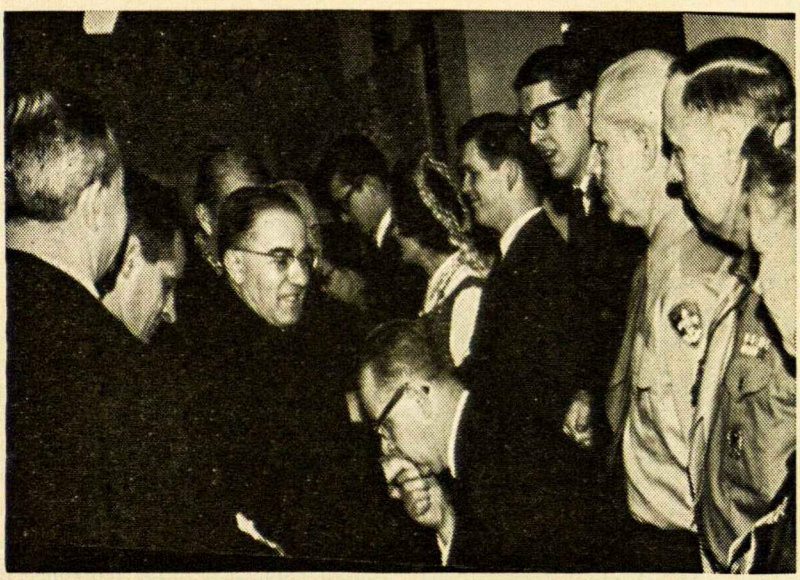

Chicagos sendraugių ateitininkų pirmininkas A. Viliušis sveikina arkivyskupą A. Samorė Chicagos priėmime.

CHICAGO

Chicagos draugovėj

Sausio 10 d., vėjuotą ir apšalusį sekmadieno rytą, Chicagos draugovės nariai po šv. mišių tėvų jėzuitų koplyčioje susirinko į Jaunimo centrą, kur laukė kava ir užkandžiai. Buvo atvykęs Jonas Boguta, buvęs SAS pirmininkas, su paskaita. Nariai iš didelio susidomėjimo užmiršo net ir įprastas prieš-susirinkimines dainas.

Paskaitos pavadinimas "Laisvai apie laisvę". Čia kelios mintys, kurias prelegentas ypatingai pabrėžė: "Laisvės klausimas yra aktualus mums kaip žmonėms, katalikams ir lietuviams. Laisvė yra galimybė pasirinkti, o ne tas specifinis pasirinkimas. Krikščionybė duoda mums laisvę ir progą asmeniškam apsisprendimui. Kas yra tiesa, laisvę neriboja, o ją atskleidžia. Tikėjimas yra laisvė, ir be laisvės nėra tikėjimo". Baigdamas Jonas priderino laisvės principus prie SAS organizacijos ir ragino laikytis joje lietuviškumo ir domėtis pamatiniais religiniais klausimais.

Po paskaitos sekė diskusijos, per kurias nariai toliau aiškinosi tiesos ir laisvės klausimus.

Sekė einamieji reikalai, per kuriuos nariai pasidžiaugė atliktais darbais, ir su karštu užsidegimu planavo tolimesnę veiklą.

R.J.

Marquette Park

Chicagoje Prano Dielininkaičio ateitininkių jaunių kuopa turi 30 narių. Mūsų globėja yra ponia Rožėnienė, o kuopos seniūnė yra energingoji Marija Butvilaitė.

Susirinkimai yra įdomūs ir įvyksta kas trečią savaitę. Programa yra įvairi, susidedanti iš tautinės, literatūrinės ir meninės srities. Kiekviena narė per susirinkimus turi progos aktyviai dalyvauti. Pakaitomis mergaitės pirmininkauja ar sekretoriauja, o kitos išpildo programą.

Ypatingai įdomus buvo mūsų kalėdinis susirinkimas. Narės Danilevičiūtės sukurtame vaidinimėlyje pasirodė šešto skyriaus mergaitės. Vėliau mes visos giedojome kalėdines giesmes, o mums pritarė akordeonistė Rasa Degutytė. Po to pažaidėm keletą žaidimų ir pasikeitėm dovanomis.

Mūsų kuopos mergaitės turėjo keletą iškylų. Rudenį buvome nuvažiavusios apžiūrėti Lincolno parko gėlių parodos. Įvairiaspalvės chrizantemos buvo tikrai gražios ir visos mergaitės gėrėjosi šiomis gėlėmis.

Prieš Kalėdas būrys mergaičių su globėja ponia Rožėniene aplankė muziejų, kuriame buvo įvairių tautų eglučių paroda. Ta diena, gruodžio 18, buvo paskirta lietuviams.

Mūsų kuopos mergaitės yra labai aktyvios ir mielai lanko susirinkimus.

Laima Valančiūtė

Chicagos sendraugių skyriuje

Sausio 10 d. 3 val. p.p. Jaunimo Centre įvyko Chicagos sendraugių metinis susirinkimas. Šalia skyriaus organizacinių reikalų, valdybos rinkimų, buvo pakviesti trys, pasaulį apkeliavę, kalbėtojai.

Dvasios vadas tėvas J. Kubilius supažindino su ruošiamu Apaštalų Sosto atstovo arkivyskupo A. Samorė priėmimu ir pakvietė į šį pagerbimą visus atsilankyti. Pirm. A. Viliušis padarė 1964 m. skyriaus veiklos apžvalgą ir supažindino su šių metų darbo planais. Pažymėjo, kad su korporacijom skyriaus valdyba užmezgė bendradarbiavimą, pasiimdama sendraugių veiklos koordinavimą; numatyta vesti ateitininkų parengimų kalendorių. Iždininkas J. Žadeikis pranešė skyriaus iždo stovį ir apie valdybos paskirtą paramą lietuviškom gimnazijom Europoje ir "Ateities" žurnalui. Susirinkimo nutarimu parama "Ateičiai" padidinta iki šimto dolerių. Po pasisakymų ir valdybos veiklos įvertinimo turėjo įvykti naujos valdybos rinkimai. Šįmet kandidatų į valdybą suradimui ir rinkimų korespondenciniu būdu pravedimui buvo sudaryta rinkimų komisija iš J. Kučėno, P. Naručio ir A. Repšio. Valdybą, remdamasi įvykusio sendraugių suvažiavimo nutarimu, sutiko savo darbą tęsti iki gegužės mėnesio.

Kun. dr. I. Urbonas susirinkusiems pakalbėjo apie Indiją ir įvykusį Eucharistinį kongresą. Savo atsilankymu popiežius Paulius VI atkreipė visos indų tautos dėmesį. Kongresas pasižymėjo liturginiu kalbų spalvotumu, vyko prie vandenyno didelėj aikštėj po kryžiaus ženklu; kongreso dalyviams paliko gilų religinį pergyvenimą; Indijos spauda atsiliepė šiltai ir pabrėžė šio pirmo eucharistinio kongreso reikšmę Azijoj.

Antrasis kalbėtojas V. Šimkus supažindino su Australijos ir Naujosios Zelandijos lietuviais. Krepšininkų kelionė ir jų kovingos rungtynės paliko gilių išgyvenimų lietuviškam jaunimui, sutvirtinusi jų lietuvišką nusistatymą ir savigarbą.

Sukaktuvininkas kun. B. Sugintas pasisakė, kad į kelionę su p. V. Šimkum išsiruošė kaip maldininkai aplankyti Šventąją Žemę ir aplankyti lietuvius. Supažindino su Vasario 16 gimnazijos darbu ir sunkumais, kuriuos turi mokytojai ir mokiniai įveikti. Skatino visus ir toliau remti mūsų gimnaziją. Kalboje prisiminė ir tėvų saleziečių išlaikomą lietuvišką gimnaziją Italijoj.

Kiekvienas keliautojas susilaukė paklausimų, į kuriuos gyvai atsakė. Buvo ilgėliau pakalbėta lietuviškos gimnazijos reikalais. Kun. B. Sugintui, didžiajam gimnazijų šalpos organizatoriui, jo 70 m. sukakties proga, visų susirinkusių sugiedotais ilgiausiais metais buvo susirinkimas baigtas.

Šiame susirinkime dalyvavo per šimtą žmonių. Pirmininkavo J. Končius, sekretoriavo D. Budrienė. Susirinkimas užtruko tris valandas.

Z.

Chicagos Marijos kuopos berniukai

Keista retenybė būtų girdėti, kad meška miegotų vasarą ir žiemą. Mokslininkai tvirtintų, kad tai yra negalimas daiktas, bet čikagiečiai sakytų, kad ne. Štai kas įvyko.

1964-jų metų vasario mėnesį įvyko paskutinis Marijos kuopos berniukų būrelio susirinkimas. Pagauti mokslo įkarščio berniukai nebesirūpino susirinkimais. Taip ir iširo būrelis.

Už metų pereitą šeštadienį tėvas Kijauskas pripažino tuos miegalius. Visi buvę ir būsimieji kuopos nariai susirinko p. Pakalniškių bute ir diskutavo mūsų ateities klausimą.

"Kaip pasiklosi, taip išmiegosi" — sakė moksleivių ateitininkų dvasios vadas. Pirmą svarbiausią uždavinį atlikom, išrinkdami laikiną valdybą. Antrą — suieškodami globėją Joną Šoliūną.

Tuo pačiu nutarėm, kad sekmadienį, vasario 7 d. po 11 val. mišių Jaunimo Centre įvyks mūsų susirinkimas. Tie, kurie norėtų įstoti į mūsų kuopą, skambinkite 376-6489.

Aleksandras Pakalniškis

OMAHA

Spalio 20 d. Omahos SA draugovė turėjo susirinkimą pas Dalią Katiliūtę. Per susirinkimą buvo pradėti planai šių mokslo metų veiklai. Pirmiausia buvo nutarta suruošti knygos apžvalgą — simpoziumą, kuris įvyktų sekančiam LSS susirinkime. Toliau buvo planuota suruošti "Margučių Balių" Omahos lituanistinės mokyklos vaikams. Pagaliau, susitarėm bendrai nueit į bent vieną užsieninį filmą ir po to jį bendrai kavinėje diskutuot. Su šitom mintim susirinkimas ir pasibaigė.

Sekantis susirinkimas įvyko gruodžio 31 d. pas Virgiliją Mockutę. Galutiniai planai buvo sudaryti ir datos nustatytos simpoziumui ir Margučių baliui. Simpoziumą turėsime LSS susirinkime, kuris įvyks vasario mėn. vidury. Jis bus apie "The Feminine Mystique". Margučių balius įvyks Velykų sekmadienį. Taip pat buvo pradėta kalbėti apie Omahos ateitininkų metinę šventę, kuri įvyks gegužio pradžioj.

Sausio 2 d. Omahos moksleiviai ateitininkai turėjo savo mėnesinius pirmo šeštadienio pusryčius po mišių pas moksleivių globėją Dalią Katiliūtę, į kuriuos kviesti ir studentai. Po pusryčių visi padėjo vynioti kalėdines dovanėles sekančią dieną įvykstančiai lituanistinės mokyklos eglutei.

Chicagos sendraugių ateitininkų susirinkime

Omahos SAS Draugovė. Iš kairės: Onutė Damaitė, pirm. Zita Vingelytė, Regina Smailytė, sekr. ir ižd. Marytė Buržd žiutė ir Virginija Mockutė. Nesanti nuotraukoj Dalia Katiliūtė.

Nuotr. L. Kančausko

MŪSŲ BENDRADARBIAI

Algis Norvilas ruošiasi psichologijos doktoratui Washington University, St. Louis, Missouri. Praėjusiais metais buvo SAS Valdybos narys. Spausdinama paskaita buvo skaityta praeitoje SAS vasaros stovykloje.

Birutė Dabušytė savo kūryba dalyvauja **Ateities** puslapiuose jau ne pirmą kartą.

Laima Švėgždaitė mums pažįstama savo eilėraščiais jau nuo praeitų metų.

Aldona Indreikaitė pasirodo **Ateityje** su savo pirmu eilėraščiu. Aldona trečius metus lanko Bishop Knoll High School, Hammond, Indiana. Priklauso moksleivių ateitininkų kun. Lipniūno kuopai, Chicagoje.

Laima Nainytė yra kita kun. Alfonso Lipniūno kuopos narė, kuri pirmą kartą rašo **Ateityje.** Laima lanko Maria High School. Jos rašinėliai dažnai pasirodo Chicagos moksleivių leidiny **Švyturys.**

LOS ANGELES

Sutikome prof Eretą

— Nutarta, sausio 3 bus mūsų kalėdinis pobūvis, — po pasitarimo moksleivių ateitininkų gruodžio mėnesio susirinkime išvadą padarė L. Valaitienė, mergaičių būrelio globėja. Ten pat mes aptarėme sekančio susirinkimo programą: pramatėme diskutuoti moksleivių ateitininkų uniformos klausimą ir išrinkti naują valdybą. Jau ir laikas, nes senoji valdyba "valdome" jau virš dviejų metų.

Pobūvio paruošimui pasiskirstėme darbais: M. Matulionis, berniukų globėjas, užsakys salę, mergaitės paruoš valgius, berniukai pasirūpins programa. Svečiais nutarėme kviesti kapelioną kun. dr. P. Celiešių, tėvelius ir jaunučius ateitininkus. Taip pat sutarėme pasidalinti kalėdinėmis dovanomis.

Sausio 3 kuopos nariai susirinkome kiek anksčiau, o 5 val. atėjo ir mūsų svečiai. Vos pradėjome programą, netikėtai mus aplankė garbingas svečias — prof. dr. Juozas Eretas. Apie prof. Eretą mes jau žinojome, kai ruošėmės jaun. moksleivio at-ko egzaminams. Be to daugelis at-kų savo bibliotekose turi prof. Ereto parašytą knygą apie ateitininkų ideologą prof. Stasį Šalkauskį.

Profesorius su mumis visais pasisveikino ir pasakė gražią kalbą. Ragino gerai mokėti ir mylėti lietuvių kalbą, kurią ir jis pats iš visų pasaulio kalbų labiausiai pamilęs. Paskui profesorius paragavo mūsų gamintų valgių, nusifotografavo, pasikalbėjo ir, kapeliono kun. dr. P. Celiešiaus ir sendraugių pirm. J. Jodelės lydimas, išvyko.

Mes, savo globėjų vadovaujami, pravedėme numatytą programą, padainavome, pasikeitėm dovanomis ir, žinoma, pasivaišinome. Tai buvo pirmas mūsų pačių suruoštas pobūvis. Ačiū mūsų globėjams.

Daina Kojelytė

Los Angeles mokslevių at-kų kuopa. Kairėje stovi globėjai: L. Valaitienė ir M. Matulionis. Sėdi: J. Jodelė, prof. J. Eretas ir kun. dr. P. Celiešius.

— mūsų organizacijoje —

Sendraugių Sąjungoje

Vasario mėnesio pradžioje pasirodžiusiame aplinkraštyje ASS CV skyriams praneša apie Padėkos Dieną įvykusį sąjungos suvažiavimą Clevelande. Pridėti suvažiavimo nutarimai ir rezoliucijos (juos radote "Ateities" sausio numeryje). Suvažiavime dalyvavo 38 atstovai ir įgaliotiniai — 59% tų, kurie galėjo dalyvauti atstovo teisėmis. Net devyni skyriai (Bostono, Centrinis, Hartfordo, Omahos, Philadelphijos, Waterburio, Winnipego, Melbourno ir Prancūzijos) visiškai nebuvo suvažiavime atstovaujami. Nuotoliai gal ir dideli, bet jei Romos, Adelaidės ir Vokietijos skyriai galėjo surasti įgaliotinius, tai galėjo ir likusieji.

Aplinkraštis atkreipia dėmesį į nutarimą, kuriuo rekomenduojama, kad visi skyrių susirinkimai būtų atviri visuomenei. Taip pat primenama, kad skyrių valdybos renkamos gegužės-birželio mėnesiais.

Magnetofono juostelių biblioteka papildyta dviem paskaitom: profesoriaus J. Ereto "Dvidešimtmetis išeivijoje — prasmė ir uždaviniai" ir dr. A. Sužiedėlio 'Laiko dvasios iššauka sendraugiui ateitininkui". Skyriai kviečiami paskaitomis pasinaudoti.

Studentų Sąjungoje

Studentų Ateitininkų Sąjungos vicepirmininkė 1965.I.27 aplinkraštyje praneša, kad įkuriama SAS centro draugovė, kuriai priklausytų pavieniai gyveną studentai ateitininkai. Tokią draugovę įkurti įpareigojo SAS 1964 metų suvažiavimas. Kaip žinome, sendraugiai ateitininkai centrinį skyrių turi jau kelis metus, tačiau apie jo veiklą žinių neturime.

Aplinkraštyje pageidaujama, kad draugovių sekretorės praneštų pavieniui studijuojančių narių adresus. Atskirai gyvenantieji studentai ateitininkai, kurie norėtų priklausyti centro draugovei yra prašomi pranešti savo adresą SAS vicepirmininkei Salvinijai Gedvilaitei, 107-15 116th Street, Richmond Hill, N.Y. 11410.

Skyriuje "Ką veikia SAS Valdyba?" primenama, kad balandžio 23-25 dienomis Catskill Mountains ruošiami SAS Rytų Apygardos ideologiniai kursai. Apie juos daugiau žinių sekančiuose "Ateities" numeriuose.

Auka Federacijai

Kun. Emilijonas Paukštis, iš Chester, Pa., siųsdamas Ateitininkų Federacijai 100.00 dol. auką rašo: "Tautos viltis sudėta jaunime. Padėk jum Aukščiausis jam vadovauti".

Kun. E. Paukštis buvo pirmasis ateitininkų kapelionas Maskvoje ir artimiausias Pr. Dovydaičiui dvasinis patarėjas ateitininkus organizuojant. Nuo 1951 metų kun. Em. Paukštis Ateitininkų Federacijai kasmet atsiunčia su kalėdiniais sveikinimais 100.00 dol. auką. Ateitininkų Federacijos Valdyba labai nuoširdžiai dėkoja.

Omahos studentai ir moksleiviai ateitininkai vynioja kalėdines dovanėles dėl Lituanistinės mokyklos eglutės.

RUDENIO TAKELIAIS

(atkelta iš 39 psl.)

Gedimino kalnas — tikra rudeninė puokštė. Pavasarį jis pirmas sužaliuoja — rudenį pirmas pagelsta.

Juosdama masyvią katedrą, skuba į Neries glėbį Vilnelė, tokia optimistiška, tokia dinamiška ir tokia pastovi — lyg gyvenimas.

O takelis veda žemyn, žemyn.

Greitai akys atsirems į artimiausius pastatus, greitai įsiliesiu į skubančią minią. Ir niekas nežinos, kad aš pabėgau į save ankstų rytą rudenio takeliais...

Prisėsiu mažam saulės kvadratėlyje po sena tuopa, pasigrožėsiu dar Neryje nuskendusia pakrante su gyvais ir negyvais daiktais. O paskui grįšiu į savo kasdienybę, į vienišas naktis ir emaliuotą vandens skambėjimą mėlyno ryto širdyje, kol vėl nepašauks nebylus asfaltas ir viliojį horizontai. Tada vėl paliksiu virtuvėje nusibodusias savo dienas, uždarysiu sapnus, svajones ir eisiu, eisiu, eisiu. — — — —

... kreivos

Korp! Kiškiukas yra pastačiusi MEŠKIUKO RUDNOSIUKO INFERNO per Cicero Ateitininkų šventę, Čikagos Šeimos šventę ir SAS stovykloj. Taip pat Korp! Kiškiukas pasirodė LSS suvažiavime ir per Naujų Metų sutikimą Dainavoje išpildė fantaziją BORDO PANELĖ.

MEŠKIUKO RUDNOSIUKO INFERNO

Parašyta:
Zitos Acalinaitės, Teresės Pautieniūtės, Aldonos Zailskaitės.

Vaidina:
Zita Acalinaitė — Balsas IV, Rita Jaraitė — Meškiukas, Balsas III, Jūratė Juozevičiūtė — Balsas II, Vaigalė Kavaliūnaitė — Balsas I, Teresė Pautieniūtė — Kiškis, Balsas VI, Aldona Zailskaitė — Katinas, Balsas V.

(Už scenos girdisi)
Ten toli, kur eglės ošia...
Šliumpu pumpu, šliumpu pumpu...
Ir turėjo jie meškiuką...

(Scena atsidaro)

Balsas I:
Seniai, seniai tai tebuvo...

Choras:
Kada?

Balsas I:
Kai bailus Kiškis Piškis
Sprogusia lūpa drebėjo.

Choras:
Kada? Kada?

Bal. I:
Kai Katinas Rainas skelbė
Kopūsto lapo kritimą,
Kaipo dangaus griuvimą.

Ch.:
Dabar aišku!

Bal. I:
Jaunos dienos visų baigias.
Rudnosiukas paaugėjęs,
Jo draugai visi užaugo...
Kiškis milžinas tarp zuikių.

Pusė Ch.:
Kaip arklys!

Ch.:
Kaip dramblys!

Bal. I:
Ir Rainiukas Katinukas ne tik ūsus,
Bet ir barzdą užauginęs.

Ch.:
Vija—vija—pinavija,
Ir pražydo kaip lelija!!
Dygo barzda, ei julija!

Bal. I:
Tokioj išminčių didybėj,
Naują skelbė pranašystę.

Ch.:
Kurią vėliau pasakysim.

Balsas II:
Taip kalbėjo poetas kadaise,
Nežinodamas ateitį baisią
Rudnosiuko Čikagos mieste.
Iškeliavo pasaulin vienturtis,
Meškinų giminės pažiba,
Įsigyti sau kelnes ir kurtis
Sau karjerą biznierių tarpe.

Sunkiai dirbo, jis plušo ir vargo,
Balas prakaito brido gilias,
Bet likimas nepaisė jo darbo,
Katastrofas patyrė baisias.

Bandė medų jis parduoti,
Statė daug jis avilių.
Bitės ėmė ir pabėgo.
Liko vienas jis meškiukas,
Be bičių ir pinigų.

Bandė sūrį jis gaminti,
Pirko ožką, bet deja,
Jam Andriulis pasimaišė,
Baigės antra karjera.

Ch.:
Taip, deja!

Balsas III:
Bet tuo tarpu pranašystė tuoj bus aiški!

Puse Ch.:
Nes kas čia?!

Ch.:
Katinas!

Balsas IV:
Katinas Rainasis "beatnikus" formuoja,
Prieš pasaulio būvį jisai protestuoja.
Ir ant kampo Cermak-Cicero gatvių,
Triukšme "trokų" ir autobusų,
Piketavo minios didžios ūžesy,
Katins mūs su plakatu.
Pranašystė buvo jo baisi:

Katinas:
Kad tą dieną, kai ant šito kampo
Dygs kopūstai iš kieto cemento,
Grius dangus ir griūsime mes visi!!

Bal. IV:
Griūs!

Bal. II:
Puls!

Bal. III:
Kris!

Bal. I:
Garmės!

Katinas:
Nugriūsim, nupulsim,
Nukrisim, garmėsim!

Ch.:
Visi, mes visi
Sutratėsim!!!

(Pauza)

(Griausmas — didelis triukšmas)

Ch.: 1:
Jau griūna!

Ch. 2:
Negriūna!

Ch. 1:
Griūna!

Ch. 2:
Negriūna!

Bal. IV:
Ar tai Rudnosiuko baisi ateitis?
(Matosi Meškiukas vidury scenos, sėdintis — nugriuvęs ant žemės)

Ch.:
Meškiuk!

Meškiukas:
Tas prakeiktas dviratukas
Vienas ratas nusisuko
Per gatvelę važiavau
Draugą Piškį pritrenkiau!

(Įeina Kiškis šlubuodamas)

Ch.:
Kiški!

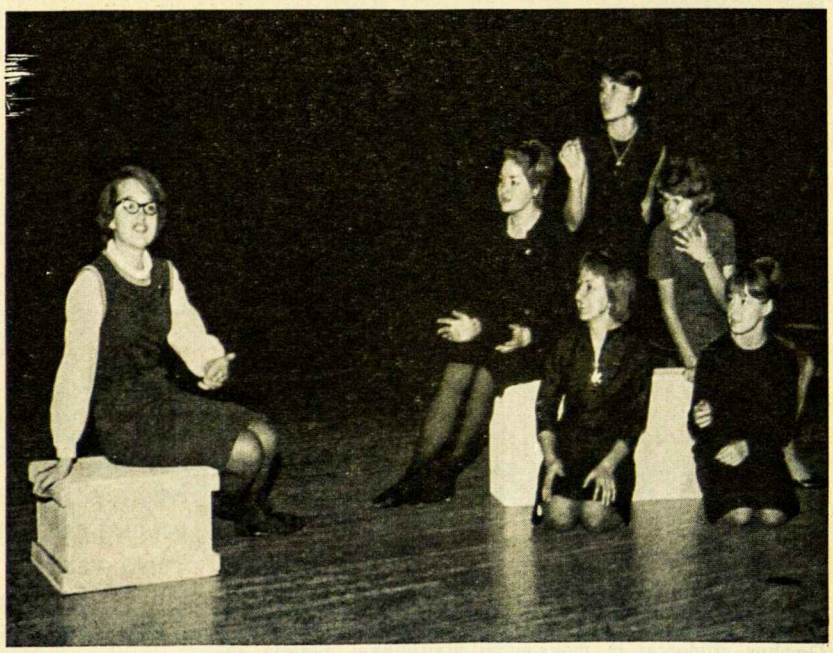

Chicagos studentės ateitininkės "Meškiuko Rudnosiuko Inferno" spektaklyje. V. Kavaliūnaitė, Z. Acalinaitė, A. Zailskaitė, T. Pautieniūtė, J. Juozevičiūtė, R. Jaraitė. Nuotr. G. Bičiūnaitės

"Meškiuko Rudnosiuko Inferno" spektaklis. Nuotr. G. Bičiūnaitės

Kiškis:
Viens meškiukas ant kaktelės
(rodydamas į nosį)
Viens meškiukas ant nose...
(Įeina Katinas striksėdamas)
Katinas:
Šliumpu pumpu
Šliumpu pumpu
Katinukas takeliu.
Meškiukas:
Kas čia?! Kas čia mano dainą pasisavino?
Katinas:
C'est la vie! Toks gyvenimas!
Meškiukas:
Net dainelės neturiu.
Likau beturtis,
Nuskriaustas visų.
Ch. 1:
Kaip tai gali būti?
Ch. 2:
Kaip tai atsitiko?
Bal. I:
Žmonės daug kalba, kalba...
Ch.:
Kalba, kalba, kalba, kalba...
Bal. IV:
Rudnosiuko nosis ruda.
Ji per tamsi, ji per ruda.
Daugiau juoda, negu ruda.
Gal ne Rudis jis, o Juodis!
Ch.:
O — Juodis!
Žmonės kalba, kalba
Kalba, kalba...
Bal.:
Rudnosiuko balsas storas,
Storas balsas, balsas storas!
Meškiukas:
Mano balsas? (Spiegiančiu balseliu)
Bal. I:
Per laukinis, per miškinis
Dėl ansamblio Dainavos!
Ch.:
(Gregoriškai dainuojant)
Pasigailėk Meškiuko!
Žmonės kalba, kalba
Kalba, kalba...
Bal. II:
Rudnosiuko kojos šleivos,
To Meškiuko akys kreivos.
Meškiukas:
Mano akys?
Bal. II:
Ne tiek kreivos, kiek jos suktos!
Lyg žydelio kumpanosio!
Ch.:
Pasigailėk Meškiuko!
Bal. V:
Pasigailėk žydelio!
Bal. VI:
Juodas, juodas kaip Vezuvijaus viršūnė,
Tamsaus veido kaip audroj dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė,
Į Cicerą kraustos Meškiuks!
Ch:
Ir sukilo žmonės!
Bal. IV:
Spalva ruda — netinka čia!
Bal. II:
Neša disharmoniją!
Bal. V:
Tarpe išauklėtų žmonių,
Bal. VI:
Nutarta taip protėvių,
Bal. IV:
Pergamente surašyta,
Bal. II:
Antspauduota, sutvarkyta!
Meškiukas:
Kur dabar aš prisiglausiu?
Bal. V:
Suko jis į dešinę.
Ch.:
Tik ne čia! Tik ne čia!
Bal. IV:
Suko jis į kairę.
Ch.:
Tik ne čia! Tik ne čia!
Bal. I:
Suko ten! Suko čia!
Tik ne čia! Tik ne čia!
Girdis vis jam ausyse.
Bal. IV:
Suk suk ratelį,
Suk užburtą ratą.
Suk į vieną pusę,
Tą pusę per pusę,
Rudnosiukas juodas,
Tamsus jis kaip puodas,
Meškinas laukinis,
Balsas jo miškinis.
Ateitis jau dabartis!
Ch.:
Ne, negali būti!
Tur būt išeitis!
Meškiukas:
Norėjau aš pabėgti
Iš Čikagos miesto.
Po šimts... kopūstų,
Bet automobilio pirkt negalėjau.
(sarkastiškai)
"Meškinams mašinų nereikia,
Medų pilsi į benziną"!
Po šimts... kopūstų!
Išeities nebuvo,
Pirkau dviratuką,
Ir pritrenkiau Kiškiuką.
Katinas ir Kiškis:
O jūs žmonės, pikti žmonės!
Kam nuskriaudėt Meškiuką,
Geriausią iš visų?
Kam skriaudėt Rudnosiuką,
Mažiausią iš meškų?
Bal. II:
O Meškiuk, o Rudnosiuk,
Visur pasaulis yr toksai,
Problemą spręsti reik čionai.
Kiškis:
Vilties, Meškiuk!
Šias problemas greitai sprendžiam.
Formulė yra tokia:
Būk trumpas, drūtas ir gražus,
Dažyk plaukučius baltučius,
Pudruok snukutį sau baltai,
Dėvėk akinius amžinai.
Vienu žodžiu tariant
Pasi...keisk!
Meškiukas:
Hm—m—m—m
Daug teisybės man sakai,
O protingas Kiški,
Prisitaikyt reikia, reikia!
Ch.:
(Dainuojant)
Garbingasai Meškiukai, pirmyn, pirmyn...
Katinas:
Greitai, greitai laikas bėga,
Gražių svajonių ilgesy.
Užmiršk, kad žmonės tave mylės,
Užmiršk, Meškiuk, užmiršk.

Greitai, greitai dygs kopūstai,
Grius dangus ir mes visi.
Užmiršk, nes laimė tau neskirta,
Kol žmonija nepasikeis.
Ch.:
Kol žmonija nepasikeis!

— Finis —

šypsenos...

ALp(LKA)1786
1965, Nr.2

administracija kalba:

I. Garbės Prenumeratoriai:

J. Mikonis (Euclid, Ohio),
Antanas Ivaška (Stratford, Conn.),
A. ir J. Rygeliai (Monroe, Conn.),
kun. Dr. J. Urbonas (Gary, Ind.),
V. A. Kleiza (Chicago),
Vincas Baronas (Venezuela).

II. Aukos "Ateities" paramai:

ASS Chicagos skyrius	$70.00
kun. J. Švagždys (Brockton)	$10.00
Andrius Skučas (Plainfield, N.J.)	$7.00
Loreta Petrauskaitė (Philad.)	$5.00
Vikt. Dirgėlaitė (Chicago)	$2.00
Aldona Rožėnaitė (Chicago)	$2.00
G. Repčienė (Hamilton)	$2.00
Dr. A. Užupis (Toronto)	$2.00
Jonas Mulokas (Australija)	$1.50
kun. P. Brazauskas (Eugene, Ore.)	$1.00
Jonas Spurgis (Chicago)	$1.00

III. Apmokėjo "Ateities" prenumeratas užsienio moksleivijai:

Jonas Žadeikis (Chicago)	$6.00
kun. Dr. Urbonas (Gary, Ind.)	$5.00
A. Ragelis (Rochester)	$3.00
Dr. K. Keblys (Southfield, Mich.)	$3.00
J. Prakapas (Los Angeles)	$3.00
K. Grajauskienė (Canada)	$3.00
Loreta Petrauskaitė (Phila.)	$3.00
Dr. A. Užupis (Toronto)	$3.00
Andrius Skučas (Plainfield)	$3.00
Dr. A.D. Valiūnienė (Oak Lawn, Ill.	$3.00

Garbės prenumeratoriams, aukojusiems "Ateities" paramai ir apmokėjusiems prenumeratą užsienio moksleivijai nuoširdžiai dėkoja.

"Ateities" administracija

"ATEITIES" ATSTOVAI

AUSTRALIJOJE: Rev. P. Dauknys, 6 Third ave., ST. PETERS, S.A., Adelaide, Australia.

ANGLIJOJE: Mr. St. Kasparas, 32 Puteaux House, Roman Rd., LONDON E. 2.

BRAZILIJOJE: Rev. J. Šeškevičius, Caixa Postal 29, SAO ROQUE, estd. S. Paulo, Brazil.

KOLUMBIJOJE: Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Collegio San Jose, ap. aereo 11-80 Medelin, Colomb.

V. VOKIETIJOJE: Rev. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/1 (prenumeratos kaina metams 12 DM).

ITALIJOJE: Sig. M. Jarašūnas, Via Casalmonferato 20, Roma.

KANADOJE: 1) Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont. 2) Mr. J. Pleinys, 137 Gladstone Ave., Hamiltor, Ont.

Ateitininkų ženklelių ir juostelių

galima gauti "Ateities" administracijoj,
5725 So. Artesian Ave,
Chicago, Ill. 60629.
Janučių, moksleivių, studentų ir sendraugių ženkliukai po $1.25.
Moksleivių ir studentų juostelės po $1.00.
Studentų ir sendraugių ženkliukai 14 karatų aukso po $3.00.
Užsakydami siųskite m. orderį ar čekį.

Užsisakykite "ATEITĮ"

90.725.43